ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէհիտյէ 20 ղուրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 180 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 90 »
Իւչ այլըգ . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 220 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 110 »

30 Բարա

ԹԵՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՓՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՑԷՎԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3րտնճի սահիֆէյէ . . 5 ղրշ.
4րտնճիւ սահիֆէյէ . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ սաիրէ սարրաֆլըյէ այիտ.
2 վէ 3րտնճիւ սահիֆէլէրէ . 6 ղրշ.
4րտնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »

Չէյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթ այրը բազարլըգ օլուր:

Մէկտուպ նաֆիյա տայիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ:

30 Բարա

Իտարէխանէսի, վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ Նումէրօ 8 տէ տիր: — Լաւէլթաճրը ումուրու իտարէ վէ Թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատտ հազզընտա, Միւտիրի ղաւճէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմաղը կէրէկ, քեաֆֆէյի մէքթուպլարը տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ԿԻՒՆԻ ԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԹԻՒՐՔԻԱ ԻԼԷ ԱԼԷՄԱՆԻԱ

ՊԷՅԻՆՆՏԷ ՇԱՅԻ ՕԼԱՆ ԻԹԹԻՖԱՔ

Թայմըզըն Տէրսաատէթ մուխպիրի՝ չու կիւնլէրտէ մէզգիւր կազէթայա պէրվէճճը աթի մալիւմաթ վէրիեօր.

«Պէրլինէ ազիմէթ իտէն Հէեէթը մէպուսէի Օսմանիյէնին իհթիրամաթը ֆաիգա իլէ գապուլի վէ ուզուն միւտտէթ Պէրլինտէ իգամէթի Տէրսաատէթ տէվայիրը բէյնինտէ էն զիյատէ ճալիպը տըգգաթ պուլունմագտա, վէ եազըլըշտա Ալէմանիա իլէ Թէսաֆիւ վէ Թէաթուղի պիր իթթիֆագ աքտ օլունաճաղընա տաիր Մասլէհը Հիւքմայօնտա ղավի պիր զանն աթը հասըլ օլմագտա տըր.

«Իշթէ հասըլ օլան պու զաննաթ իւզէրինէ, ղաթը հազըրէթը Շէհրիյարի՝ ալաֆրանղա զէկիյաէ բէրին 10ընճը ճումաա էրթէսի կիճէսի Մաբէյինտէ Ալէմանիա սէֆարէթի մէմուրինինէ վէրիլէն զիեաֆէթիւն սօնրա, Պաշ վէքիլլէրինէ պէյան պույուրմուշլար տըր քի, արթըգ Թիւրքիա իչիւն միհնէթ ու ըզտըրապ կիւնլէրի խիթամ պուլուպ, տահա զիյատէ բարլագ կիւնլէր աչըլմագ իւզրէ տիր: Իմտի զանն օլունտուղունա կէօրէ, պու իթթիֆագըն մագսատը կէլէճէք իւզ պահարտա Ալէմանիա Բէն Նէհրի իւզէրինտէ վէ Թիւրքիա Շըմալի Աֆրիգա ճիհէթինտէ իհրաճ մուհթէմէլ իտէրէք, Ֆրանսա իւզէրինէ պիր հիւճումը միւթթէֆիգանէ իճրասընտան իպարէթ տիր:

«Զաթէն Հարպիյէ Նէզարէթինտէ Թարապլուս հուտուտունու Նորտէնֆէլտ թօփլարըյլա մուհաֆազա իթմէք մասավուրը նազարը տըգգաթա ալընմագ իւզրէ տիր: Հալ պու քի պու մուամէլաթ չիմտիլիք պիր կէօնա հէեէճանը մուճիպ օլմամագտա տըր. Բէն Նէհրի մարաֆընտան Ֆրանսա իւզէրինէ հիւճում օլունտուղտա Աւստուրիա Շաքանէ վէ Արապ գապիլէլէրի Ֆրանսըզլարը Թունուզ իլէ Ճէզայիրտէն գովալըգլա թարտ իտէպիլէճէքլէրի մէյտանտա տըր, վէ օ վագըթ Մարօգ (Ֆաս) մէմուրիյէթինին չիմտիքի գատար թահըմիւլ իտէմէտիքլէրի խիլաֆէթէ տըգղը իթաաթ իթմէնէ մէճպուր օլաճագլարընտան, հիւքիւմէթ Թիւնիսէնին նաֆուզը նէ հըրին թէն Ալճէզիրին տէնիզինէ գատար թէմէտտիւտ իտէճէք տիր. Թիւրքիանըն պու բալլագ Թասավվուրաթընը իճրա իթմէք իչիւն բրէնս Պիզմարքըն՝ էնվէլէ միւշարիւնիլէյհին մուավէնէթ [illegible] իտէճէքլէրի մէյտանտա տըր: Թիւրքիանըն պու [illegible] Թէշէպպիւսաթը [illegible] տըր.» [illegible]

Տաին վէքիլլէրիյէ հասըլ օլան ղարար իւզէրինէ տիրմէզ Ալէմանիա Օսմանիյէ ումուրը նաֆիա վէ սէնայիյէ մէչէպպիւսաթը իչիւն Եվրօբալըլարա Թարիգը էմնիյէթ աչըլմըշ օլտուղունտան, միւմթէազ տիր սէնայի վէ զըրաաթ պանգալարը Թէեսիսի վէ պիր Թագըմ ամէլիյաթը նաֆիա միւճուտ կէթիրիլմէսի զըմնընտա չիրքէթէլէր Թէշքիլինէ գալգըշըլտըղը միւսթէհապտըր տիր:

Ալէլխուսուս Ինկիլթէրրա վէ Ալէմանիա վէ Ֆրանսանըն էն միւթէպէր միւէսսէսաթը մալիյէ վէ սարրաֆիյէսի պէյնինտէ պիլիթթիֆագ մէմալիքը Օսմանիյէ իչիւն պիր չիրքէթը մախսուսէ թէշքիլ օլունմասընա գարար վէրիլտիկի մէսմու տըր:

Պու չիրքէթ՝ մէարիֆ վէ ումուրը նաֆիա վէ թիճարէթ վէ զըրաաթ թէէսիսաթ վէ թէշվիգաթ վէ թէահիւտաթը սէրմայէսի օլմագ իւզէրինէ խազինէի տէվլէթէ պիր մէպլաղը քիւլլի իգրազ իտէճէք վէ պու իգրազըն չէրաիթի ղայէթէ մէնֆաաթլը տէվլէթէ մուվաֆըգ օլաճագ իմիշ: (Վագթ)

—

Ումումի պիր մահալլէ ղաթը Շահանէ ալէյհինտէ պազը մէգալաթը նէշրէտմէտէ պուլունմուշ օլտուղունտան տօլայը Թահթը Թէվզիֆէ ալընտըղընը վէ քէֆալէթէ բայթ իլէ սալը վէրիլտիկինի տիւնքի Նիւսխէմիզտէ եազմըշ օլտուղումուզ Տէյլի Նէվս կազէթասընըն վասըթը Ասիա մուխպիրի Մ. Օ. Տօնօվան՝ Ինկիլիզ սէֆարէթի թէրճէմանլարընտան պիրի հազըր օլտուղու հալտէ պիրինճի տէֆա օլարագ իսթինթագ իտիլմիշ տիր:

Վագըըն պէեանընա կէօրէ, մումաիլէյհին ալէյհինտէ շէհատէթ իտէնլէր իսթիմա օլունարագ, պունլարտան պազըլարը մումաիլէյհ հագգընտա պազը էօզլէր պէեան իթմիշ իսէլէր տէ, մումաիլէյհին գապուլ իթմէյիպ, ֆիլհաքիգա [illegible] օլունմագ [illegible] մումաիլէյհ հագգընտա վէրմիշ օլ[illegible] սէօզլէրի [illegible] մումաիլէյհին թէվգիֆի [illegible] պու տէֆա մումաիլէյհին թէպրիէ էտիլմէսի [illegible] մէօլտիր [illegible] տիր:

—

Ալթընա հազէթալարընըն պէեանընա կէօրէ, ղաղըթանը Օսմանիյէ՝ Եունան հուտուտունտա վագը օլարագ թահըթը միւնազաատէ պուլունան Գրիթիրի վէ Զարգօս արազիսի իւզէրինէ հէնիւզ վէ միւսթահգէմ գըշլալար եափտըրմագտա ըմլալար:

—

Սէլանիկտէն Թէլէֆլէ Հավատիս եազըլան պիր մէքթուպտա չէօյլէ պիր ֆգրա օգունմուշ տըր:

«Տէօրթ պէշ այ էվվէլ Թէսալէթէ ֆէրիգ Սելանիք բաշտանըն Թէնքի իլէտիլի էտիլմէսի իւզ[illegible] բըրինտէ Եունան սիլահըն պուլունմըշ իտի: Իշթէ պու քէրրէ Թէսալէթէ պիր պէօյիւք Եունան գօմիթէսի քէշֆ օլունուպ, միւթէմէտ հիմմէթի իտարէի էօրֆիյէճէ թահգիգ վէ խաթիրճէմ աղընըր: Պու գօմիթէ Եունանիստանտան 20,000 գատար սիլահ կէթիրթմիշ, խըրսըզլար էհալիսէ թէվզի իթմիչ օլտուղու վէ վաղըլէ Սելանիքի պատթէմէտէն (աբանդէ) պաշտագ իւզրէ պուլունտուղու հալտէ, քէֆիլէ[illegible] միւնէզէ գապիլինտէն օլարագ ըՍթամպօլտա տախի իսթիլա պուլունտուղու միւթէզաքիր[illegible]: վաքըրը մախսուսա տօղրուտան տօղրուեա Թէսէնթէքէ կէօնտէրիլիւրտիւ[illegible] միւֆէթթիշ[illegible] միւֆէթիտէ Թուզաքլարը մէօյլէ [illegible] եէտիտէն [illegible] Տէրսաատէթէ կէօնտէրիլմիշ տիր.»

—

Իթալիա մէճլիսը մէպուսանընըն 21ինճի կիւնքի ինիքատընտա Հէյէթը վիւքէլադան Մ. Տէբրէթիսին պաշքէ[illegible]

Ասքերլէրի պիր բէվճէրի աթեան Մասխալ Նամ Չալըպ՝ ճէզա մահքէմէ[illegible] Մարաֆընտան պիր սէնէ մահպուսա իւ[illegible] իլէ Թահգիգ էտիլտիկի [illegible] պիր սէնէ [illegible] օլունտուղու:

«Պոնտան ալ վագըթ մուգատտէմ Ջօր՝ Միսիրիասա վագըլ թօմաք չէհրի պիր թիւճճարըլա խուսուսի սուրէթտէ պիր միւլագաթտա պուլունուպ, մումաիլէյհ թիւճճար՝ կէրէք քէնտիսինին միւլագըլը Թահրիր իթմիշ օլան վէ կէրէք խանէտանը իմբէրաթօրիյէ բէք չէօտ Եէնիմիյէթի պուլունան պիր վագըտ հազըրընտա Ջօրա մալիւմաթ վէրմէք մէգսէտը էհլ[illegible] սիւնէսինէ մէգնի թա Սէպէրիատան կէլմիշ օլտուղունու իմբէրաթօրը միւշարիլէյհէ պէեան իթմիշ տիր. 1864տէ յունվար այընտա պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրի քէնտիսի իլէ իսքեան իթմիշ օլան պիր իխթիյար թօմագ չէհրինտէ քէնտի խանէսինտէ վէֆաթ իթմիշ տիր. Մէրգումի տախի տէր իխթիյար՝ էօլմէզտէն պիր աղ էվվէլ թիւճճարը մումաիլէյհ չաղըրմըշ «չիմտի քիմ օլտուղումու սէօյլէյէճէյիմ, պէն իմբէրաթօր Պիրինճի Ալէքսանտրըմ» տէյիպ քէնտի միհնէթտարընա պէր վէճճհի աթի թէքմիլ թիւքէնայ իթմիշ տիր:

«Ջար Բավլօնըն Թախթտան ուզագը ալընտըղը, պու իշէ գիմէթտար օլտուղումտան, միւնասիպ պահանէ պուլամայըպ, տիւնեատա նամ ու չէօհրէթ սահիպի թէնհա պիր հալտէ իստիրահաթ իլէ սաւր ու միւսաւէտէթէ էաշամագ լըզըմ կէլտի, վէ իշթէ պու նիյէթ իլէ իմբէրաթօրլուղու միւշարիւնիլէյհին միւթէվէֆֆա թէրէֆինտէն պազը քիւլլիյէթլէրի քէմալը չաթլըգ իլէ վէրմէք կէնիշ պիր մեյտանլար պուլունտուղում, վէ պու կէօճէ էլէ կէչիրտիյիմ [illegible] Պու խուսուսա իսէ 1825 սէնէսինտէ վուգու պուլուպ, օ պապատ գուրթուլտուղում իլան պէր վէճճհի աթի իճրա օլունմուշ տըր.

«Թայլան խասսիթախանէսինտէ (Եանի Պիրինճի Ալէքսանտրա) վէֆատ իթմիշ պիր խասթա թաքքէր պուլունտուղունու իչիթտիյիմ, անըմ մէրգումի ասքէրի կէօրմէք իւզրէ մէզգիւր խասթախանէյէ կիթթիմ, մէրգում ասքէր օ արա վէֆաթ իթմիշ իտի, անըն լուլալարընը պէն կէյտիմ, վէ պէնիմ լուլալարըմը օնա կէյտիրտիմ. Ասքէր՝ իմբէրաթօր Պիրինճի Ալէքսանտրը տէրէ թէրքիպ օլունտուղու վէ քէմալը շիւնէթ ու հաշմէթլէ թէքֆին իտիլտիկի պիր վագըտ պէն իքինճի կէյին քիւլլի էօրթիւլ վէ սանըլմազ իտիմ վէ քէնտի իւղրէ թէպտիլ էթթիմ [illegible] վէ [illegible] իմբէրաթօր պու տէֆա թահթը պեան էտիլմէզ պիրինճի Ալէքսանտր»

Թիւճճարը մումաիլէյհ՝ վէֆաթ իտէն իխթիյարըն բէտրինէ Ջար Բաւլօնէ պէր վէճճհի աթի իթթիֆագ էթտիկի, Ջար հազրէթլէրի՝ Աղէքսանտրըն քէնտինէ պէնտէթիւքլերինէ թէսլիմ իթմէքտէ ըլլիճ օլտուղու. Մէմուր՝ Թիւճճար Նամ. Թիւճճար մէրգումը թօմագ իլէ Թիւճճարըն աղլընա խիֆֆէթ իլէ օլունտուղնը պէեան իտէր, վէ ֆագաթ 17 սէնէտէն պէրի իխթիլաֆըն պու հարպի հիքեայէսինի քէնտիսինտէն էշիտմէտիքինէ տայիր իլ. չինտինճի Ալէքսանտր իւղընէ գէաֆի վէրէմէմիշ տիր:

—

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Էվվէլճէ իլան օլունտուղը վէճհիլէ Ինկիլթէրրա սէֆիրի լօրտ Տիւֆֆէրինին բէնտէկիւպիւն աղչամը վէրտիկի զիյաֆէթէ վիւքէլա պաշլաղը զէվաթը քիրամ հազըր պուլունմուշլար տըր. մէֆրուշաթը միւլքիյէ վէ թէկլիֆէ իլէ բէքէլէրը պիր Գագագեան Ցաքոր էֆէնտի հազըր պուլունմուշ տըր:

Քէզալիք գիյաֆէթէ մէզգիւր սէֆիրի միւշարիւնիլէյհին զէվճէսի Լէտի Տիւֆֆէրին Թարաֆընտան վուգու պուլունան բալօ՝ գապուլիյէթտէ միւքէլլէֆ ֆիլթամ վէ մէմուրինի քիւբարտան հազըր պուլունտուղու հալտէ, քեաֆֆէյի զէվաթը քիրամ իլէ սէֆարէթի միւսթէթիրէ քիւբար մէմուրինին տէվլէթի Օսմանիյէ Թահարրուֆէտէ վէ մէմուրինին էհլէվէթլէրին տախի պուլունտուղու մէհէ Ցաքոր Ցօրումեան, Վահան, Զաւիշ Ցօվհաննէս, Նուպարեան Ցօվհաննէս, Տատեան Առաքէլ, Սէֆէրեան Նշան, Շահպազ Կարապետ, Սէրվիչէն վէ Խորրեան Գրիգոր էֆէնտիլէր իլէ Թիւկլէր Եավէր պաշա հազըրաթը, վէ Տատեան Տիրան պէյ, Գումրեան Կարապետ, Սէֆէրեան Հ. վէ Գալուստ էֆէնտիլէր տախի հազըր պուլունմուշլար տըր:

Իշպու զիյաֆէթ վէ գապուլիէթմէ սուիֆէրալի սաիրէ իլէ սէֆարէթ վէ գոնսօլօսխանէ մէմուրինինին էֆէնտիսի վէ ֆամիլիալարը վէ Պէյօղլու միւթէպէրանընը բէք չօգու տախի հազըր իմիշլէր:

—Սալը կիւնիւ սաաթ 7 պուչուգ րասատխանէսինտէ Սթամպօլտա պիր հարէքէթը արզ վուգու պուլուտուղունու եազմըշ իտիք:

Պրուսատան խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, օ կիւնիւ հէման այնը սաաթտա օրատա տախի պիր զէլզէլէ հիսս օլունմուշ տըր:

Քէզալիք էրթէսի չարշէնպա կիւնիւ տէ Տէրսաատէթտէ տիւքէր պիր հարէքէթը արզ վագը օլմուշ տըր:

—Կէլէճէք 1882 սէնէսինին մարթ 4ինտէ Մըսըրտա Թահրիրի նիւֆուս իճրա օլունաճագ տըր:

—Տէրվիչ բաշա հազրէթլէրի իլէ Գօսօվա վալիսի Հաֆզի բաշա հազրէթլէրի Միթրօվիցայա ավտէթ իլէմիշլէր տիր:

—Մէարիֆ Նէզարէթինտէ պիր հէյէթը թէֆթիշիյէ թէշէքքիւլ իտէճէյինի եազմըշ իտիք:

Ալընան մալիւմաթը ախիրէյէ կէօրէ, մաիլ պաշալար միւտիրիէթի լաղվ իտիլէրէք հէյէթը թէֆթիշիյէ րիեասէթի մաթպաալար միւտիրի Աննէտ Համտի էֆէնտիյէ իհալէ օլունաճագ վէ պիրինճի մէարիֆ միւֆէթթիշլէրի իշպու հէյէթին թահթը նէզարէթինտէ պուլունաճագ տըր:

—Պէյօղլունտագի Բումպրիւս տօքթորլարընըն նազարը տըգգաթինէ կէչիրիլմէյէ պաշլանտըղընա գօրէ, պունլարտան 60 գատար մուզըրր քիմյա վէ բիսալէ պուլունարագ զապթ իտիլմիշ վէ տիւն տախի պազը Բումպա մաթպաալարը մուաէնէ իտիլմիշ տիր:

—Սելանիկտէն էազըլըեօր ըմ կէօրէ, չէհրը մէզգիւրտէն Տէրսաատէթէ պիր չէվէնտէֆէր ինչասը իչիւն պիր Թէշէպպիւս մէվճուտ օլուպ, պունտան թալիպ օլան գումբանեանըն միւհէնտիսլէրի Սելանիքէ կէլտիքլէրի, էհալի տէ աբանսըզլըգ պիր թալէ զեվ էսնասընտա Թարաֆտարլարը պուլունտուղու տէվլէթէ ասրը թէյէտիտ իւրէտէճէքլէր տիր:

—Պէկրամ Սալթանաթը Սէնիյէ սէֆիրի խալիտ պէյ՝ բումի տէկ տէմպէրին իքի կիւնիւ Սըրպիա խարիճիյէ նազըրը Մ. Միյաթօվիչ վէ բրէնսին սէրայ միւշիրի Մ. Խանգօվիչէ իքրամէն պէյ[illegible] պիր

գիյաֆէթ բէյլիւէ իտէրէք, պի[illegible] ճիւմլէ[illegible] սաիրէլէր տախի հազըր պուլունմուշ տըր:

—Պէկրամէս[illegible] Չինճի չարչէնպա կիւնիւ Պէյօղլունտա քէօմիւրճիւքէ Թէրճէմանըր միւլքէթիմիզտէն Թ. Թ. էֆէնտի Պաշա գարիյէսինտէքի իգամէթկէահընտա կիթմիշ օլմագ, օրատա նիհայէթ եարըմը սաաթ մաճմայա սօնրա մումաիլէյհին իգամէթկէահընտա բաշլատըղը Պիւյիւք էրմէնի զաթլարը միւթէպէռլէրինտէն պիրճէօգ զեվաթ տախի հազըր պուլունարագ քէնտիսինին [illegible] միւշարիլէյհին մաճքուրէ [illegible] պուլունմուշ տըր:

—Միւսթէմէքաթ Ալէքիմ պէյին գուրմակալը ժէնէրալ Կարֆիլտի գաթլ իտէն վէ կէօյա տէլի օլմագ հասէպիլէ մուհաքէմէսի [illegible] պիր միւրլիւ խիթամ վէրիլէմէյէն Կիթօնուն մահքէմէսինտէ հազըր պուլունան պէքճիլէրինէ պիր Թագըմ իմզասըզ էվրագ կէօնտէրիլիպ պունտա հավաթտա ունչուրմագ նիյէթի միւէլլիֆ օլտուղու իչիւն Կիթօնուն մահքէմէսի իւզէրինէ պիլիճճիլէ մահքէմէսի մէահիւթ օլտուղուն պուլունմուշ տըր. Մէրգումըն մահքէմէսի պիտթամամ օլմագ ուզէրինէ պէքճիլէրինէ իտարէ օլունմագտա տըր:

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

(Պու սապահ կէլէն Պիւլթէնլէր)

Լօնտրա 23 տէկտ.

Մօրնինկ Բօսթ կազէթասը Պէրլինտէն ալտըղը խապէրի պիր թէլէկրաֆա իսթինատէն պէյան իտէյոր քի, գօնթ Հօյօս գօնթ Գալնոքինին էվրինէ Բէթէրսպուրկա Ավսթրիա սէֆիրի նասպ ու թային օլունմուշ տըր:

Բէթէրսպուրկ 23 տէկտ.

Ժուռնալ տը Ս. Բէթէրսպուրկ կազէթասը Պէրլինէ պիր հէյէթը մէպուսէի Օսմանիյէնին ազիմէթի միւնասէպէթիյլէ Բուսիանըն Ալէմանիա հագգընտա կէօյա պիր չիւպհէ պուլունտուղունա տաիր աէվէրան իտէն չայիալարը թէքզիպ իթմէքտէ տիր: Մէզգիւր կազէթա տէյոր քի, Ալէմանիա իլէ Բուսիա միյանընտա մէվճուտ օլան տօսթլուգ՝ չայիաթը մէզգիւրէյէ մահալ պըրագմազ:

Քէզալիք կազէթայի մէզգիւր Ավսթրիա իլէ Բուսիա արասընտա պիր պիրութէթ մէվճուտ օլտուղունա տաիր չայի օլան թէվաթիւրլարը թէքզիպ իտէրէք, Բուսիանըն տիվէլը միւշարիլէյհիմ իլէ միւնասէպաթը հասէնէյէ պուլունտուղունու պէյան իտէյոր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

—

Էվվէլճէ իլան իտիլտիկի վէճհիլէ, Սուրբ Ցակոբ Եօրթուսու միւնասէպէթիյլէ եարընքի բազար կիւնիւ ֆազիլէթլու Գազանճեան Սէպաստիա Արքէպիսկոպոսու իլէ ֆազիլէթլու Առաքէլեան Կարապետ էպիսկոպոս հազըր օլտուղլարը հալտէ, Գերերջ. Կաթողիկոս վէ Բաթրիգ րուհթպէթլու Ազարեան էֆէնտի հազրէթլէրի՝ սաաթ $4^{1}/_{2}$ տա Բանկալթըտէ վագը Ս. Ցակոբ խասթախանէսի մատուռընտա Ջայլանար Պատարագ սէօյլէնէճէք վէ Աւետարանտան սօնրա Մէրճանեան ֆազիլէթլու Հայր Գրիգորիս վարդապետ չէֆաաթ իւզէրինէ պիր վաազ վէրէճէք, վէ Պատարագըն խիթամընտա խայըրխանէի մէզգիւր էլիքթարըլարընըն րուհը իչիւն տուաճագ տըր:

Իշպու գիյնէթը րուհանիյէտէն սօնրա խասթախանէի մէզգիւր միւթէվէլլիսի սաատէթլու Ազարգան Արիստակէս էֆէնտի հազրէթլէրի միւթէհասիֆ օլտուզ ֆուգարաբէրվէրլիք միւգաբըլէ թէզասընա օրատա պուլունան

ֆուգարա վէ պիչարէկեանա սուրէթը մախսուսէտէ թաամ վէրէճէք տիր:

Զիյնէթը մէզգիւրէ պիր Թագըմ ֆուգարա վէ պիվայէկեանըն թէշէլլիսինէ մախսուս օլմագլա, րուէսա վէ միւթէպէրանը միլլէթին վէ պիր խայըր էհալինին հազըր պուլունմաճագլարընա չիւպհէ օլունամազ:

—

Բումանիանըն Ֆոգչան չէհրինտէ հօճալըգ իտէն անասըլ Ըսթամպօլլու Ցօվհաննէս վարժապետ եարընքի բազար կիւնիւ հէնի գաբու Ս. Թադէոս-Բարթողիմէոս քիլիսէսինտէ Ալէաթճեան Գեր. Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Թարաֆընտան բաբազ Թագտիս օլունաճագ, վէ իշպու գիյնէթը րուհանիյէտէ Լուսինեան Գեր. Տ. Խորէն Արքեպիսկոպոս տախի հազըր պուլունաճագ տըր:

Մումաիլէյհ Ցօվհաննէս վարժապետ բաբազ օլտուգտան սօնրա Բումանիասա Թըրքօֆա չէհրինէ կիտէրէք օրատա իճրայի վագիֆէի րուհանիյէ իտէճէք տիր:

—

Պէյօղլու Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսի Թաղ. խորհուրդը Թարաֆընտան մաքթէթէլէքիր խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, մահալը մէզգիւր կրթական Միութիւնը՝ օրատաքի իւչ մէքթէպին սօպալարը իչիւն 50 չէքի օտուն իհտա իթմիշ տիր:

—

Կրթական խորհրդական Մամիկոնեան Միքայէլ էֆէնտի պիր գաչ կիւնտէն պէրու նամիզաճ օլմագ հասէպիլէ լաասէսինտէն չըգամամագտա տըր:

ՀԱՖԹԱ

Իսլիթահի նէչրիէտէն պէրու միւքէրրէրէն կազէթամըզ վասէթասըյլա իլան իտիլէն վէ սուրէթը մունթազամէտէ հէր հաֆթա նէչր օլունան ՀԱՖԹԱ սէրլէվհալը Թիւրքճէ րիսալէնին 18ինճի նիւսխէսի տախի պու քէրրէ մէյտանը ինթիշարէ չըգմըշ տըր:

Մալումը օլտուղու վէճհլէ, րիսալէի մէզգիւր՝ մէվատտը նէֆիսէի էտէպիյէ վէ իլմիյէի հավի օլարագ վէ նէֆասէթը թապիյէսի միւքէմմէլ պուլունարագ միլլէթիմիզտէն Օսմանլը պաթպաաճըլը մէշհուր Միհրան էֆէնտինին հիմմէթընէ թէբբէսինտէ վէ հիմմէթ պինաէն քէնտի մաթպաասընտա թապ իտիլմէքտէ օլտուղունտան, էրպապը մէրագ օլան միլլէթտաշլարըմըզ էֆէնտիլէրի մուտալէաշինի թէվսիյէ իչիւն, րիսալէի մէզգիւրէ միւպայաթէյէ միւսարէաթ իտէճէքլէրինի գավիեն մէմուլ իտէրիզ:

ԻԼԱՆ

Սթամպօլտա չարչըլը քէպիրտէ Վարագճը խանընտա ալթ գաթընտա 2 նումէրօ իլէ մուրագգամ մաղազատա մուգիմ Կիւմիւշճէրտան Ռուբէն էֆէնտի՝ միւթէաատտիտ տօսթլարընա մաել իֆթիխար իլան իտէր քի, պու տէֆա քէնտի մաղազասընտա մարիֆէթիյլէ Լօնտրա, Բարիզ վէ Ցիւնէվրատան էնվայի ալա ալթունլը, կիւմիւշ վէ սաիրէ ճէպ սաաթլար վէ քէզալիք էրքէք վէ գատընլարա մախսուս վէ սօն մօտա օլարագ 18 այար Բարիզ մամուլաթը գորտօնլար կէթիրթմիշ ղայէթ ուճուզ ֆիյաթլա սաթըլմագտա, վէ քէզա մէքթէպ թալէպէսիյլէ էսնաֆ իչիւն օն սէնէ գոլլանըլմասընա աւլա չիւրէհէ օլմայան վէ ՓԻՐ ՕՍՄԱՆԼԸ ԼԻՐԱՍԸ զըյմէթինտէ պուլունան սաաթլար տախի կէթիրթէրէք ֆիւրուխթ իթմէքտէ օլտուղունտան, սաաթ վէ գորտօն միւպայաէսընտա Թալիպ պուլունանլարըն գէվաթըն քէմալը էմնիյէթլէ մաղազայի մէզգիւրէ միւրաճաաթ իթմէլէրի արզու օլունուր: 8—5

ԱՀՎԱԼԸ ՊՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

ՍՈՒԼՀ ՄԸ ՀԱՐՊ ՄԸ

Ալէմանիա տէվլէթի Ֆրանսա խուգէրինէ սէրպէսթճէ հիւճում իւթէպիլմէք իչիւն, Ավսթրիա տէվլէթինի պէրապէր ալմախ, վէ պու իքի տէվլէթ տախի, Թէքրարէն Րուսիայը գանտըրըփ, անըն րըզասընը թահսիլ իլէճէք մէճպուր պուլունմագտա տըրլար տէտիք օլը կիւնքի վէ չարշէնպէհ կիւնքի պէնտլէրիմիզտէ։

Վէ պազըլարը հէր նէ գատար Րուսիայը իսքաթ իթմէքլիյին գօլայ թարաֆը պուլունտուղու էֆքեարընտա պուլունմագտա իսէլէր տէ, պունա գարշը տախի գուվվէթլի պիւրհանլար պուլունտուղունու տա պէեան իյլէտիք։

Շիմտի պու պիւրհանլարը մէյտանա գօյաճաղըզ։

Րուսիանըն զայիֆ թարաֆը մալիւմ տիր։

Րուսիա տէվլէթինին, հէր չէյի, հէր միւլահազայը, Շարգ իչիւն ֆէտա իթմէյէ հազըր պուլունտուղունա քիմսէնին շիւպհէսի օլամազ։

Պիր քէրրէ հէրսինտէն էվվէլ չօգ տիւշիւնմէլի տիր քի, Ավսթրիա տէվլէթինին, քէնտի հայաթընը թէհլիքէյէ տիւշիւրէճէք տէրէճէտէ Րուսիանըն Շարգտա իլէրիլէմէսի չարթը իլէ, Ֆրանսայա գարշը Ալէմանիա իլէ միւթթէֆիգ օլմասընա գօյուլաճագ իգնա օլմագ գապիլ՞ միտիր։

Իքինճի, Ավսթրիա տէվլէթի, Թըպգը Րուսիա կիպի, Ալէմանիանըն ֆէվգէլատէ պէօյիւմէսինէ, վէ հէր նէվի իհթիմալաթա գարշը պիր կիւն մուավէնէթինէ միւհթաճ պուլունապիլէճէյի Ֆրանսանըն ֆէվգէլատէ քիւչիւլմէսինէ, վէ աթէշ արթըգ Ալէմանիանըն էսիրի օլմագլըղա րազի օլապիլի՞ր մի։

Հայտէ պիր արա ֆարզ իտէլիմ քի, պունլարըն քէաֆֆէսի իչիւն էյ Ավսթրիա թէէմին իտէճէք պիր թարիգ պուլունապիլսին։

Պու թարիգ հէր նէ սուրէթլէ տախի օլմուշ օլսա, միւճճէրրէտ Ալէմանիա, Ավսթրիա, վէ Րուսիանըն գուվվէթլէրի պէք պէօյիւմէսինէ, պու իւչ պէօյիւք տէվլէթլէր իլէ Ղարպ տէվլէթլէրի պէյնինտէ մէվճուտ պուլունան վէ հէր չէյ յոլէն զիյատէ էյզէմ կէօրիւնէն միւվազէնէ պօզուլաճաղընտան, վէ մէմալիքի Օսմանիյէ պէօյիւք պիր թէհլիքէ թահթընտա պուլունաճաղընտան, չիմտի Ֆրանսանըն պէօյլէ պիր ագիմ թէրթիպաթ թահթընտա էզիլմէսի իլէ, թիւնտապատ արթըգ հէր պիր չէյ, Ալէմանիա, Ավսթրիա վէ Րուսիա տէվլէթլէրինին մէրհամէթինէ թապի պուլունաճաղընտան, Ինկիլթէրրա տէվլէթինին, էլլէրինի պաղլայարագ ուզագտան սէյիրճի օլաճաղը գապիլ վէ միւմքին օլապիլի՞ր մի։

Պէօյլէ պիր հալէ գարշը սիլահա տավրանմաղան պիր Ինկիլիզ վիւքէլասընըն, իրմի տէօրթ սաաթ մէմուրիյէթտէ պագը գալմասը գապիլ օլապիլի՞ր մի։

Մաազալլահ, էյլէ պիր հալ վուգուպուլսա, Ինկիլթէրրանըն պիր տագըգա պիլէ թէրէտտիւտ կէօսթէրմէքսիզին Ֆրանսա իլէ պիրլէշէճէյի զէրրէ գատար շիւպհէսիզ օլտուղու կիպի, Իթալիանըն տախի Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա թարաֆընտա պուլունաճաղընա պէք ազ շիւպհէ իտիլէպիլիր։

Զիրա քի Ալէմանիա, Ավսթրիա վէ Րուսիա տէվլէթլէրինին էօյլէ պիր հալտէ քէսպ իտէճէքլէրի գուվվէթ ազամէթի հուզուրունտա, Իթալիանըն պագասը քէամիլէն թէհլիքէ թահթընտա տիւշէճէք տիր։

Զաթէն Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրանըն, քէնտի թապիի միւթթէֆիգլէրի պուլունան, ֆագաթ Թունուզ վագասընտան տօլայը ինֆիալընա սէպէպիյէթ վէրիլմիշ օլան Իթալիա տէվլէթինի, պէք չապուգ սուրէթթէ խօշնուտ իտէճէք վասըթալարա մալիք պուլունմագտա տըրլար։

Իմտի իշլէրին թապիի հալի իլէ, Թէհլիքէնին տէրէճէսի նէ՞րէլէրէ վարըրտը։

Էվվէլա, Ֆրանսա վէ Ալէմանիա հուտուտունտա, իքի թարաֆըն թօփլարը, պիր կիւլլէ մէնզիլի ուզագլըղընտա, պիրպիրլէրինէ գարշը հազըր պէքլէյօրլար։

Ֆագաթ հա՞նկի Պիզմարգ, վէ հա՞նկի գումանտա պու թօփլարտան պիրիսինէ աթէշ վէրմէյէ ճէսարէթ իտէպիլէճէք տիր։

Գօնթ Պիզմարգըն կիւնիւնտէ օլան Ֆրանսա պաշգա իտի, բրէնս Պիզմարգըն կիւնիւնտէքի Ֆրանսա տա պաշգա տըր։

Բէզգայիք Իւչիւնճիւ Նաբօլէօնուն կիւնիւնտէքի Ֆրանսըզլարընտա, Ալէմանիանըն գուվվէթի իւզէրինէ պաշգա էֆքեարլարը վար իտի. Շիւմտիքիյէթ կիւնիւնտէքի Ֆրանսըզլարըն տա պաշգա պիր էֆքեար վէ մալիւմաթլարը վար տըր։

Իմտի՛քէօյլէ Հօհէնցօլէրն վագասը կիւնլէրի կէչմիշ տիր։

Ֆագաթ պունունլա պէրապէր քի՞մ տէյէպիլիր քի, էարըն մէմալիքն ղայրի պիր սէպէպլէ, իհթիլաթօրգ թէք պիր սէօզ իլէ, պու իքի տէվլէթ հուտուտլարընտա իլըզըմըշ օլան քիւլլիէթլի ճէպխանէ աթէշ ալմայաճագ, վէ պիւթիւն Էվրօբայը թէմէլինտէն սարսմայաճագ տըր տէյի։

Պունու քիմսէ, հաթթա պէլքի պիր Պիզմարգ, վէ պիր կամպէթթա պիլէ սէօյլէյէմէզ։

Ֆագաթ ումումի բօլիթիգանըն ահվալի, պէօյլէ պիր տէհշէթլի հալին, հիչ տէյիլ իսէ պիր խայլի միւտտէթ իչիւն օլսուն, իհթիմալինի կէրէքլի կիպի ազալթմագտա տըր։

Վէ արա սըրա, խուսուսի հալլէրտէն նէչէթ իտէն, վէ վէլվէլէճիլէրէ պիր սէրմայէ օլան վագալար, մէսէլա Իթալիա տէվլէթինին պիր արա Րուսիա իլէ իթթիֆագ իթմէսի սէօզլէրի, վէ պիր արա տախի Ավսթրիա իլէ տօսթլուգ պաղլարընա թագվիյէթ վէրմէսի, Րուսիա վէ Ալէմանիա իմբէրաթօրլարընըն Տանցիկտէ վուգու պուլան միւքեալէմէլէրի, վէ Ավսթրիա իլէ Րուսիա իմբէրաթօրլարը պէյնինտէ տախի վուգու պուլաճագ օլան միւքեալէմէ, բօլիթիգաճա կէօսթէրիլչէրտէն պէք տէ զիյատէ պիր էհէմմիյէթէ չայան տէյիլլէր տիր։

Հէր նէ տախի տէնիր իսէ տէնսին, ումում բօլիթիգանըն չիմտիքի հալինտէ, էկէր զիյատէ էհէմմիյէթ վէրիլէճէք մէմուլին զայրի պիր վագա զուհուր իթմէզ իսէ, սուլհ ու սալահ, հէր վագթտան զիյատէ էմին պիր հալտէ պուլունմագտա տըր տէյու իթիմատ իտէրիզ։

Վէ մէմնունէն պէեան իտէրիզ քի, էհլի թիճարէթ վէ էհլի սէրմայէ տախի սուլհուն պագասընա տաիր օլան էմնիյէթլէրինի չու սօն վագթլարտա զիյատէսի իլէ արթըրմըշ օլտուգլարընտան, իչսիզլիքտէն նաշի պանգալարտա թօզ թութմախա պաշլամըշ օլան տէբօզիթօ նագտ ալթըն, տէմիր գասալար մահպէսինտէն գուրթարըլըփ, մուամէլաթը թիճարիյէ տաիրէսինէ իտխալ գըլընմըշ, էօլմէք տէրէճէլէրինէ կէլմիշ օլան ախզուիթա, թէքրարէն հայաթ պուլմուշ, վէ Եւրէքլէրէ ֆէրահլըգ կէլմէյէ պաշլատըղը կիպի, քէսէլէր տախի հարաթ ալամէթի կէօսթէրմէյէ պաշլամըշ տըրլար։

Հաթթա, Էվրօբատա կէօյիւլէն ախզուիթաճա հայաթ մէմալիքիմիզէ տախի սիրայէթ իտիփ, Էվրօբայա խարճ օլան հասըլաթըմըզ, մէսէլա Եարագ վէ սաիրէ, ֆիյաթճա թէրագգը իթմիշլէր, սըգըրըշլար չօղալմըշ, վէ պայըլմագ տէրէճէլէրինէ կէլմիշ օլան Անատօլու թիւճճարըլըղըմըզ տախի քէնտինի պիրազ պուլմուշ տըր։

Պունտան պիր գաչ այ մուգատտէմինէ տէկին Էվրօբատա մուամէլէի թիճարիյէ օլ գատար ֆէնա պիր հալէ կէլմիշ իտի քի, աջչէ ֆայիզի պիր արա սէնէվի իւզտէ պիր պուչուգ գատար տիւշմիւշ իտի։

Ֆագաթ շիմտի մէրքէզը մուամէլէ օլան Լօնտրա չէհրինտէ սէնէվի ֆայիզ իւզտէ պէշէ իպլաղ օլմուշ վէ մալիյէտէն պահս իտէն էն միւթէպէր Ինկիլիզ կազէթալարընըն էֆքեարը չու տուր քի, հէման պիր իքի սէնէտէ տէկին իւզտէ պէշտէն աշաղը ֆայիզ կէօրիւլմէյէճէք տիր. էկէր սուգութանըն հարէքէթինի տուրտուրաճագ աղիմ պիր վագա զուհուր իթմէզ իսէ։

Բէզգալիք սէրմայէ սահիպլէրի տախի 5 տէրէճէտէ ֆօնտօլար իւզէրինէ տիւշմիւշ տիրլէր քի, պըրագալըմ տէվլէթ ֆօնտօլարընը, կէլմէզ գօմբանիալար հիսսէլէրի գաբանըն էլինտէ գալըյ. հաթթա պունլար քիֆայէթ իթմէտիկին. տէն արթըգ րաստ կէլէ էէնի գօմբանիալար թէշքիլի իլէ, պիտսարէա սէհիմ ճաղըրըլմագտա, վէ ճաղըրըլտըգճա տա, սաթըլըփ միւհիմ օլմագտա տըրլար։

Պիր Ինկիլիզ կազէթասընըն պէեանընճա, Ֆրանսատա սէհիմ իւզէրինտէ օլան խահիշ, վէ մէզտարը քիւլլիէթլի, զօն Լօնտրա կիւնիւնտէքի հալի պիր գաչ տէրէճէտէ աշըմըշ օլտուղընտան, իշլէր օ հալէ կէլմիշ տիր քի, էարըն էա Պրէնս Պիզմարգըն վէ էախօտ Մ. կամպէթթանըն տիհանլարընտան չըգան թէք պիր պատիրէթմիզ սէօզ, պիր կիւն զարֆընտա, միլէօնլարճա էհալի քիւլլիւպթիւնէ օթիւրթմայա քէաֆի օլաճագ տըր։

Իշլէրին հէմ թէհլիքէլի վէ հէմ տէ էմնիյէթպախշ հալինի իզհար իթմէք իչիւն պու սօն միսալտէն զիյատէ պիր չէյ սէօյլէմէք, մէզքիւր Ինկիլիզ կազէթասը իչիւն գապիլ պիր չէյ օլմուշ օլաճագ իտի։

Իմտի պէնտիմիզի խիւլասա իտէրէք տէրիզ քի, իչին հէր պիր հալինի ազ չօգ անլատապիլմէյէ պիր մէտարըմըզ օլմուշ օլմասը իւմիւտի իլէ, արթըգ սօն հիւքմին վէրիլմէսինի, հէր քէսին քէնտի իտրագընա հէվալէ իտէրիզ։

Ֆագաթ էյլէ մէմուլ իտէրիզ քի, հարպտան զիյատէ սուլհուն թէվամընտա տաիր օլան էֆքեարը աճիզանէմիզէ, գարիւնը քէրամէթլի հազըրլըղընըն էքսէրիսի հիսսէտար պուլունմալա պագի օլաճագլար տըր։

Վագա պիզիմ մուհարէպէտէն գուրթուլմամըզ պէչ սէնէ օլմուշ իսէ տէ, մուհարէպէ հալինտէն գուրթուլամատըգ. Եանի աթէշիմիզի տաղըթմագա միւգթէտիր օլամատըգ, անճագ պիր գաչ պէրը իչ օլտուղունտան, հէսսինտէն զիյատէ պիզիմ սուլհա միւհթաճ պուլունտուղումուզ աշիքեարտըր։

Իմտի, սուլհուն պագասը հագգընտա օլան իւմիտիմիզին թագվիյէթ պուլմասընը տա էզ ճան ու տիլ թէմէննի իտէրիզ։

ՎԱՐԴԱՆ

ՕԹԷԼ ՏԸ ՊԻԶԱՆՍԸՆ ԳԱՐՇԸՍԸՆՏԱ

ԷՄՍԱԼՍԸԶ ՄԻՒՃԷՎՀԷՐԱԹ

ՎԷ

ՄԻՒԶԷՅՅԷՆ ԷՆՎԱԻ

ԿԻՒՄԻՒՇ ԹԱԿԸՄԼԱՐԸ

ՍԱԹԱՆ ՄԱՂԱԶԱ

ՖԻՅԱԹԼԱՐ ՖԷՎԳԷԼԱՏԷ ԷՀՎԷՆ ՏԻՐ

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԿՈՎԿԱՍ

Գավգասիա մուխպիրիմիզտէն միւրուտ իտէն մէքթուպ տըր։

Խմբագիր,

Այլ ինչ կուզեն թող ըսեն, Արեւելեան երկիրներուն մէջ Ցանկասամէն աւելի կենդանութիւն և չարժում ունեցող երկիր գրեթէ չկայ։ Այս կողմերուն յատկանիշը ([illegible]) եղած բանն՝ միօրինակութիւնն է. ինչ որ այսօր կը տեսնես կամ կը լսես հոս՝ վըստահ եղիր որ վաղն ալ միևնոյնն է տեսնելիք կամ լսելիք։ Պատճառն այն է որ այս տեղի ժողովրդոց մէջ քաղաքական (բօլիթիք) կեանք ըսուած բանը չ'կայ բնաւ, այլ ամեն ոք իր անձնական գործառնութեամբն զբաղած է. որով և այս կողմերն ալ թէպէտ ժողովուրդ (բէօբլը) կայ, բայց հասարակութիւն (բիւպլիք) ըսուած բանը չ'կայ, զի չ'կայ այն բանը որ ժողովրդեան կարծեաց կամ գաղափարաց մէջ հաղորդակցութեան կապ և ունչութեան հոսանք մը կը հաստատէ, և յայտ է թէ այդ բանն ալ միայն քաղաքական կեանքը կարող է լինել. Այս կողմերն հրատարակեալ «քաղաքական» կարծեցեալ թերթերն անգամ այդ միօրինակութենէն զերծ չեն. քանի որ այս կողմերն եկեր եմ, տեղական լրագրաց, օրինակի համար՝ Մշակի մէջ, իբրև քաղաքական լուր և հեռագիր՝ Ռուսաստանի մէջ ծախուելիք խմիչներու (օգելից ըմպելիք ըսել պէտի ուզեն) վրայ գրուելիք տուրքը որոշելու համար՝ Նախարարաց կամ Էքսպէրթներուն ժողովի գումարումներէն զատ ուրիշ լուր մը կարդացած չունիմ գրեթէ մինչեւ ցարդ։ Իսկ թէ իրօք հասարակութեան կամ ժողովրդեան համար կարեւորութիւն ունեցող, կամ հետաքրքրութիւն պատճառելու հանգամանք ունեցող իրողութիւնք կամ տեղեկութիւններ կը պակսի՞ն միթէ, — ընդ հակառակն, ամենէն աւելի չատ կան, բայց ի՞նչ օգուտ՝ թէ՛ թերթերն հարկադրուած են չ'հրատարակելու, և թէ՛ ժողովուրդը դատապարտուած է չ'իմանալու և չը լսելու։ Ցանկաստանի մէջա մենաանչան գիւղ մը թէ գիւղեր մը գողութեան կամ սպանութեան դէպք մը պատահի, հետեւեալ օրը բոլոր լրագրաց մէջ աշխարհաքարոզ կըլայ դա, ... մէջ ալ մեկը տասն ըլալով. իսկ այս տեղ եթէ Ցփղիսի նման քաղաքի մը մէջ մեկ գիշերը տասն հոգի սպաննուի կամ կողոպտուի՝ տասն օր ալ անցնի, գործեալ դառն դէպքին մէկն ալ չէ կարելի իմացուիլ, վասնզի տեղւոյս թերթերն թէ իմանան ալ՝ չեն կարող գրել, ռուսական ոստիկանութեան դիւրազգածութիւնը չը վիրաւորելու համար, որոյ Արգոսի նման բիւրակնեայ հսկողութեան և աչալրջութեան հակառակ, գործեալ օր չ'ըլլար որ բռնութեան, սպանութեան, գողութեան կամ յափշտակութեան դէպքեր չ'պատահին։ (1)

Իսկ այս տեսակ իրողութիւնք տակաւին ոչինչ են և անչափ այնպիսի ծանրակչիռ դէպքեր կան պատահած, որք կարծես թէ Ռուս ոստիկանութեան արթնութիւնն ու հսկողութեան եռանդը պարզապէս ծաղրելու համար 'ի գործ կը դրուին, որոց մինն է 'ի մէջ այլոց հետեւեալը, զոր ես կը ներեմ ինձ հաղորդել ձեզ իբրև ամենաստոյգ իրողութիւն, տեղ.

(1) Կը հաւատա՞ք երբ որ ըսեմ ձեզ թէ, Պոլսոյ մէջ յանցաւորութիւն անուամբ հանրածանօթ եղած ձեռարուեստը այս կողմերն ալ սկսած է իւր աշակերտներն (չէք-ըլէ ուղենաւոր) ունենալ, յորոց մին անցեալ չաբթու Ցփղիսի Ներսիսեան ուսումնարանի զըրան առջեւ խեղճ գիւղացի մը խաբելով կողոպտեր է. ճիշդ այն կերպիւ՝ որով որ կը կատարուի յանցաւորութիւնը հոդ կ. Պոլսոյ մէջ։

ԳԱԹԻԼԻՆ ԳԸԶԸ

ԷՍԷՐԸ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՊԷՆ

(1298 [illegible])

Բիէր Լանտրի պաշընը սալլատը։

—Պէնիմ կիպի պիր պինչարէ սէֆիլէ պու գատար էհէմմիյէթ վէրմէնիզ իչիւն, բէք էյի պիր զաթ՛սընըզ, միւսիւ Րէյմօն . . . —տէտի տիւրկեար—բէք զիյատէ միւթէշէքքիրիմ . . . —Մահզունիյէթիմ աղալմամըշ տըր, զիրա իքի սաաթտան պէրու տիւկեար քէտէրլէր տէ կէլմիշ տիր. լաքին րահաթ օլըն, քէնտիմի զապթ իտէճէյիմ վէ արգատաշլար պիր չէյ ֆարգ իթմէյէճէքլէր տիր . . .

—Սիզէ չօգ միրաթ վէրիյօրըմ, Բիէր Լանտրի. . .—Թէքրար իթտի իշ պաշը—Պու սապահ խայրազ իթտիքինիզ խըրսըզլըք վէ ստահէ չօգ մուճիպը թէվէճճիւհիմ օլմուշ տըր . . . էկէր սիզէ հէր նէ իշտէ օլուր իսէ օլսուն պիր խըտմէթ իտէպիլիր իսէմ, պանա էմնիյէթ իտէպիլիրսինիզ . . .

Պատէհու տիւրկեարին ճէվապ վէրմէսինէ վէ թէշէքքիւր իթմէսինէ վագթ պըրագմագսըզըն, արգատաշլարըն խանընա կիթտի վէ իլավէթէն տէտի.

—Արթըգ էէմէյէ օթուրալըմ . . . հէր քէս իսթէտիկի կիպի էյլէշսին . . . Եալընըզ խօգարտան իքի էէր պըրագըն. էվլիքէ վէ իթթիֆաղը էէրին պիրինէ պէն օթուրաճաղըմ, զիրա պու զիյաֆէթի վէրէն Մ. Բօլ Տիւրանա վէքիլիմ.. տիւկեարի տէ պիհաղըն մալիւմ Կրիպուլ օլան Ժան Բէմիյէ աիտ տիր, զիրա պու սապահ նէչէ տէմէթինի էվին թէրէքէսինէ օպաղլամըշ տըր, լաքին զանըրմա կէօրէ, Ժան Բէմի պու մէվգիի քէնտի ալիճէնապ գուրթարըճըլ օլան Բիէր Լանտրիյէ թէրք իտէճէք տիր . . .

—Եալընըզ մէվգիի իթթիխարըմը օնա թէրք իթմէմ . . . —տէտի Կրիպուլ պիր չէյ իլէ— էկէր իսթէր իսէ ճանըմը պիլէ մաէլմէմնունիյէթ վէրիրիմ . . .

—Պրավօ՛, Կրիպուլ . . .—պաղըրըշտըլար տիւրկեարլէր հէփսի պիրտէն—Պրավօ բէք ալա սէօյլէտի . . . Կրիպուլ, սէն խըտմ պիր չօճուգսըն . . .

Բիէր Լանտրի գօրգագճասընա պաշը միւլահազապաթ պէեան իթմէք իսթէտի իսէ տէ, աղըլընը աչմայա մէյտան պրագմայըփ, կէօյիւնէ տէ մահզուն չիչէք տէմէթինի պուլունան գօրտէլալար կիպի պիր թօբ գօրտէլա աթըլար, վէ պայ իլէ Մ. Րէյմօնըն օթուրաճագ սանտալէասընըն թա գարշըսընտա պուլունան սանտալէայա կէօթիւրտիւլէր։

Պէօյլէճէ Բիէր Լանտրի պէօյիւք սալօնըն գաբուսը գարշըսընտա պուլունարագ, ընըզլար թա նիւզլինէ վուրմագտա իտիլէր։ Պու թաֆսիլաթը մախսուսէն եազըյօրըզ, զիրա իլէրուտէ էհէմմիյէթի օլաճագ տըր։

Հէր քէս օթուրտու։

—Թօրճուլար, Թօբ պաշընա . . . —պաղըրտը Մ. Րէյմօն Մուսամալէհ օ-ֆուրտալը պիր թագըյմաթտա օլուպ, պէօյլէ լաթիֆէ սէօզլէր սէօյլէմէյի սէվէր իտի։

Լօգանթանըն իչ ուշագը պէօյիւք պիր զաբըրթը իլէ ըշըգլարընը պաշլայըփ, հէր սավէթլինին էօնինէ գայնար գայնար պիրէր քէասէ չօրպա գօյտուլար։

Պիր գաչ սանիյէ գաշըգլարըն սէսի իլէ, աղըզլարը եանըրագ չօրպայը իչէնլէրին աղըզ չըգըրթըլարընտան պաշգա պիր չէյ իշիտիլմէտի . . .

Պու պաշլանկըճ չարուճագ պիթիրքէն սօնրա, Քիլէրճի Մաթէրա չարապ չիշէլէրի իլէ կէօրիւնինճէ, Բիէր Լանտրիտէն մաատա հէր քէս գաթըհինի ուզաթտը։

—Մաթէրա չարապը տըր, էֆէնտի, Մաթէրա չարապը . . —տէտի քիլէրճի Տընիզին բէտէրինին խանընա կէլտիկինտէ։

—Իւճէյէճէյիմ . . . —ճէվապ վէրտի Լանտրի, —անճագ սիզէ րիճա իտէրիմ, լութֆ իտիփ պանա պիր չիշէ սու կէթիրէսինիզ . . .

Պու սէօզլէրի սէօյլէր սէօյլէմէզ, հազըրունըն քէաֆֆէսի պիրտէն նիտա իթտի։

—Սու՞ մը . . . —պաղըրըշտըլար արգատաշլարը ; —Սու՞ մը իսթէտի ;

—Գուրպաղը րագըր՝ . . .

—Խօրտէք չօրպասը . . .

—Սուլու նէ՞ եարաճագ . . .

—Էլինի երգամագ իչիւն օլմալը տըր, զիրա էկէր սու թլար էօնիւնտէ իչմէք իչիւն օլուր իսէ, քէնտիսինտէն պէօյլէ պէօյիւք պիր միւնասէպէթսիզլիք ումմամ . . .

Իշլէրինտէն պիրի՝ էսքի պիր Թիւրքինին աթիւտքի իքի մըզրաքըը չաղըրտը.

Սու իչէնլէր ֆէնա տըր . . .

Սու Թուֆանը իսպաթ տըր . . .

Լաքին ուշագըն պիրի սու չիշէսինի Բիէր Լանտրինին եանընա գօյմուշ օլմագլա, մուամիլէյհ՝ էթրաֆընտա օլան օ գատար բաթըրտըյա ասլա ֆիւթուր կեթիրմէքսիզին, տօյա տօյա պիր պարտագ սու իչթի։

Պու քիւսթախլըգ իւզէրինէ հէր քէս չաշա գալտը։

—Սու պարտաղընը պօշալթտը . . . —տէտի իւթիւճիւ վէ պրուինը իշիթտէն տըշարըտա չըքմըշ օլան պիր տիւրկեար ուսթասը։

—Եուզինի տէ էգսիլթմէտի . . . պունտան անլաշըլըր քի պէլքեան տըր . . . —տէտի տիւրկեար պիր տիւրկեար։

—Օ տէյիլ ամմա, Բիէր Լանտրի, տէլի՞ մի օլույօրսըն . . .

—Պիլիրմիսին, էկէր պէօյլէ եաբարսան քէնտինի խարապ իտէրսին . . .

—Սուզ սու զէհիր տիր . . . —պինչարէ միղտէ իչիւն պունտան մուխաթարալը պիր չէյ եօգ տըր . . . —հէր նէվազիլլէր սու երգինտէն կէլիր, ինսանլար պունտան բէք չօգ մուգտարըր օլուրլար . . .

—Էլհասըլ ճէվապ վէր պագալըմ, Բիէր Լանտրի, հազզ իթմէտիկի իչի՞ն մի իչմէյօրսըն, եօգսա կիւնահքեարլարընա պիր քէֆարէթ օլմագ իչի՞ն մի պէօյլէ պիր բէրհիզքեարլըգտա պուլունույօրսըն . . .

Պու սիւվալը գաթի վուգու պուլունճա, մէրգում տիւրկեարին իւզէրինէ եաղան իսթիհզալար վէ հիճվլէր պիր աղ թաթիլ իթտիլէր։

Մ. Րէյմօն տա պու սիւքիւթտէն իսթիֆատէ իտէրէք չէօյլէ սէօյլէտի։

—Տօսթլարըմ, սիզին իւզէրինիզէ ֆա՞րգ մը տըր . . . հէր քէս իսթէտիկինի եարմալը սէրպէսթ տէյի՞լ մի տիր . . . Արգատաշլարընըզըն պիրի նա՛զ լէօմիւր կէչիրտիքի նէ՞ նինիզէ լազըմ. էվլէրր քի քիմսէյէ զարարը եօգ տըր . . . Քէնտի սաթէլէրի սիզէ մուվաֆըգ տէյիլ իսէ տէ, չիւպհէսիզ աստաթը միզքիւրէյի սիզէ գապուլ իթտիրմէք խուսուսընտա տա պուլունմամագտա տըր . . . քէնտիսի սու իչմէքտէն հազզ իտէր, սու իչէր . . . սիզ չարապը սէվէրսինիզ, չարապ իչինիզ, վէ սարհօշլարընըզ տէ պրագընըզ . . .

—Պէնի միւտաֆէա իթմէք գահրէթինի իսթիհյար իթմէնիզէ բէք զիյատէ թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ Րէյմօն—տէտի Բիէր Լանտրի—լաքին պէն եալընըզ տա քէնտիմի միւտաֆէա իտէպիլիրիմ, զիրա վուգու պուլան թաարրուզաթ ֆէնա ֆիքիրլէ տէյիլ տիր . . . պէն քիմսէյի թագըյիտ իթմէմ . . . պէն չարապ չէչէսինի Ալլահ կիպի թաբընըրլարը զէմմ իթմէմ . . . պու իշ եալընըզ քէնտիլէրինին պիլէճէք չէյի տիր . . . բաղար վէ բաղար իրթէսի կիւնլէրի եօլումուն խա-

ւոյս Թերթերուն խմբագրաց Նըման կամաւոր համրութեան կամ ակամայ կուրութեան զառապարտուած չըլլալուս համար․ Բայց պէտք է նաև գիտցած ըլլաք որ այս տեսակ կուրեր պարունակող օտար Թերթերն կամ բնաւ Ռուսսաստան չեն կարող մտնել, և կամ գրաքննական աւանէն սեւադրոշմ դիմակը հագնելէն յետոյ Թոյլ կը տրուին ներս մտնելու․

Մինչդեռ Ռուսիոյ կառավարութիւնը ամեն կարելի եղած ջանք և միջոց ի գործ կը դնէ Ռւնչականութիւնը արմատախիլ ընել Հիւսիսային Ռուսաստանի մէջէն, ընդհակառակն Ռւնչականք ևքան զևս քաջալերուած, մինչև իսկ Հարաւային Ռուսիան, գնովկան ալ իրենց չահատակութեանց ասպարէզ ընելու չափ յառաջ կերթան ամենայն յանդգնութեամբ․ Ռւնչականք անցեալ շաբթու որքունական սուրհանդակով կը յաջողին 1000 էն աւելի յեղափոխական տպէալ յայտարարութիւններ (...) ցրուել, գոց պահարաններու (...) մէջ Ներփակեալ, Տփղիսի, Երեւանայ, Վաղարշապատու մէջ և այլ քաղաքաթիւ տեղեր, առհասարակ ուսումնական ճանչցուած, և համալսարանական, ուսանողական և ուսուցչական կարգերէ համարուող անձանց, որք աւելորդ է ըսել թէ՝ յիշեալ յեղափոխական յայտարարութիւնն ստանալնուն պէս՝ կը փութան զայնս տանել ... քաղաքապետին յանձնելու, տարապարտ կասկածանք հրաւիրած չըլլալու համար վրայնին․ Սոյն յայտարարութեան իմաստն ոչ այլ ինչ է, բայց եթէ ասէլ առաջ Պոլսոյ Թերթերուն ոմանց մէջ օրինակն հրատարակեալ յայտարարութեանց նման, պահանջել Ռուսիոյ կառավարութենէն՝ Ազգ․ Երեսփ․ Ժողով, մամլոյ և գումարմանց ազատութիւն, ընտրողական լիակատար ազատութիւն, և քաղաքական յանցաւորաց համար ընդհանուր Ներողութիւն․

Իսկ թէ Ռւնչականաց սոյն օրինակ փորձերն մինչև ո՞ր աստիճան յաջողելու հաւանականութիւն ունին, ... այդ տեղ Պոլսոյ մէջ քան զմեզ աւելի կարող էք գնահատել Եւրոպական հեռագիրներէ և տեղեկութիւններէ քաղելով, զորս կրնաք ամեն ատեն ազատօրէն աչքէ անցնել ունենալ․

Ինչքան որ ըսի թէ այստեղ աւերաւոյթ կատարեալ անշարժութիւն մը կը տիրէ, մէկ բան միայն կրնայ բացառութիւն համարուիլ, այն է՝ այս կողմի սահմանագլխոց վրայ շարունակ ռուսական զօրաց յաճախ երթևեկի շարժումն, որոց մէջ մասը հեռաքննէ կասպից ծովուն հարաւային կողմերը երթալով համախմբուելու վրայ են․ իսկ Տաճկաստանական սահմանագլխոց վրայ փոքր ի շատէ քաղաքական կարևորութիւն ունեցող եթէ միակ դէպք մը կայ, այն ալ այս է թէ՝ Ռիզէրէն Պայազիտի և Ալաշկերտի ճամբով մինչև Թղնունեանց ծովը գտնուած ճանապարհը՝ շարունակ ռուս ծպտեալ զինուորական երկրաչափ սպայից քննութեանն և ուսումնասիրութեանը առարկայ եղած է․

Այսնք քաղաքական կարգի լուրերն են․ գանք քիչ մ'ալ ազգային տեղեկութեանց, տեղւոյս Հայոց ազգային կենաց վրայ ընելիք ընդհանուր տեսութիւնս առ այժմ ուրիշ աւթի վերապահելով․

Ազգային տեղեկութեանց մէջ այժմու ամենէն աւելի ուրախառիթն և կարևորութիւն ունեցող բանն է՝ հանգուցեալ կարապետ Թիլքիեանցի կտակը․ Սա Խրիմու Քիշնէվ քաղաքէ, 1873ին կը կտակէ որ իւր ունեցած 30000 րուպլիի անշարժ և կալուածական ստացուածքը, յետ իւրոյ և իւր կնոջ մահուանն, միայ ամբողջապէս ի ժառանգութիւն Մայր Աթոռոյ Ս․ Էջմիածնի․ Թիլքիեանց նոյն տարին, իսկ իւր Եղիսաբէթ կինն ալ այս տարի վախճանած լինելով, Մայր Աթոռն այս անգամ գրեց կառավարութեան որ ըստ վերոյիշեալ վաւերական կտակի՝ գործադրութիւնը կատարուի, և կտակեալ մարմինը իւր ժառանգութեան վայելմանը մէջ հաստատուի․ Բարեյիշատակ Թիլքիեանցի կտակած կալուածական սեպհականութիւնք այսօր տարին 2000 րուպլիի մօտ հասոյթ կը բերեն, սոյն գումարէն Մայր Աթոռն հանգուցեալ Թիլքիեանցի մտաւոր ազգականացը մի անգամ 850 րուպլի բաժանելէն յետոյ, Քիշնևի Հայոց եկեղեցւոյն և ազգ․ դպրոցին ալ տարեկան որոշեալ գումար մը պիտի վճարէ մշտնջենապէս․ Աւելորդ է ըսել թէ Էջմիածնայ կառավարութիւնն փութաց ի վեր է որ ջանադիր կը գտնուի այսպիսի բալեպաշտական նուիրատուութիւններով Մայր Աթոռոյ հասոյթից աղբիւրներն բազմացնելու և ճոխացնելու․

Մինչդեռ վանական կառավարութիւնն այսպէս մէկ կողմանէ Մայր Աթոռոյ հարստութեան աղբիւրներն բարգաւաճելու հոգ կը տանի, միւս կողմէն ազգային օգտակար և կարևոր ձեռնարկութիւններն և աշխատութիւններն ալ քաջալերելէ ետ չ'կենար, որոց կը դիմեն առ ինքն․

Նախորդ գրութեամբս ծանուցեր էի ձեզ վեհ․ Հայրապետին կողմանէ տրուած հաւանութիւնն և հրաւէրն առ ուսումնական գըրագէտն Գ․ Հիսարեան, սորա հընագիտական խուզարկութեանց արդիւնքն եղած երկասիրութիւնքը Հրիսոսր Ս․ Էջմիածնայ տպարանէն ի լոյս ընծայելու համար․ Այս անգամ մի նոր աւիթ ևս կունենամ հաղորդել ձեզ թէ, Պօլսեցւոց շատին ծանօթ և Մանչեսթրրի երբեմն հոգևոր հովիւ Արժ․ Ղևոնդ վարդապետ Փիրղալէմեան, իւր երկար տարիներու տքնութեանց և խուզարկութեանց արդիւնքն եղած բազմահատոր ձեռագիր հնագոյն Հայ մատենից մէջէն ժողոված յիշատակարանաց հաւաքածոյքը, որ ստուարահատոր գործ մը կը կազմէ՝ ի Պօլիս և այլուր գտնուող բարեսէր անձանց աջակցութեամբը ի լոյս ընծայելու համար ընդ երկար դեգերելով և ձեռնունայն մնալով, իւր փափաքանացն հասնելէն յուսահատ, այս շաբթու վանէն Արիստակէս վ․ Տ․ Սարգսեանցի հետ Էջմիածին եկաւ, և իւր երկանց արդիւնքն եղած աշխատասիրութիւնքը, վեհ Հայրապետին ներկայացնելով Ն․ Վեհափառութիւնը՝ յետ քննութեան բարեհաճեցաւ հրամայել որ վանուց տպարանին մէջ ձրիապէս ի լոյս ընծայուի Արժ․ Փիրղալէմեանցի ամբողջ սոյն երկասիրութիւնքը, որք ազգ․ պատմութեան վերջին 7-8 դարուց անցից մէջ մութը մնացած խուլ մը աղօտ կէտերն ու դէպքերն լուսաւորելու և պարզելու կարող են ծառայել․ Թէքէզալ երկու Արժ․ Հարք այսօր Տփղիս կուղևորին վեհ․ Հայրապետի կոնդակաւ, անդ կենալով քահանայագործելու և իրենց միւս աշխատութեանց տպագրութեանը համար ալ բարեսէր ազգայնոց օժանդակութեանն ու ձեռնտուութեանը դիմելու․

Այս առթիւ սա միջանկեալ պարագայն ալ կուզեմ յիշեցնել մեծարանոց թէ, Էջմիածնայ տպարանք որ մինչև ցարդ ամենայն ազատութեամբ և առանց ոևէ ... իւր օգտակար և յարմար դատած գրեանքը տպագրելու ազատութիւն մը կը շարունակէր վայելել, Ռուսական կառավարութիւնը թուական առենէ 'ի վեր է որ կը պնդէ և կը պահանջէ որ Էջմիածնայ տպարանէն 'ի լոյս ընծայուելիք ո՛չ միայն Այսբուբ ... ամսագիրն, այլ և բոլոր գործերն ալ նախ և առաջ տէրութեան գրաքննութենէն (...) անցնին և ապա տպագրութեան տրուին, իսկ վեհ․ կաթողիկոսն, ինչպէս ասկէ առաջ տեղի ունեցած՝ Էջմիածնայ կալուածներն և ազգային դպրոցներն կայսերական կառավարութեան տեսչութեանը ենթարկել ուզելու խ'դիրոյը մէջ, նոյնպէս և սոյն տպարանական ազատութիւնը սեղմելու խնդրոյն մէջ ալ արիաբար և անվեհեր դիմակալելով Ռուսիոյ կառավարութեան սոյն պահանջմանցը, կը շարունակէ առանց տէրութենէն մասնաւոր հրաման և արտօնութիւն առնելու, հրամայել ամեն օգտակար և կարևոր դատած գործերն 'ի տպագրութիւն․ Այս և սոյն օրինակ ազգային իրաւանց և չահուց պահպանութեան մասին ցոյց տուած վերջին ծայր նախանձախնդրութեանը պատճառաւ, վեհ․ Հայրապետն՝ Ռուսիաբնակ բոլոր Հայազգի ժողովրդեան ամեն կարգերուն ալ անխտիր սիրոյն, համարմանն ու վերջին աստիճանի համակրութեանն արժանացած է․ Զը մոռնանք նաև ըսել թէ վեհ․ կաթողիկոսն Ռուսաց տէրութեան Նախարարական բարձրագոյն խորհրդոյն ասկից բաւական ժամանակ առաջ խնդիր ալ մատուցեր է Պալաժէնիայի բարեփոխումն պահանջելով, իսկ Ռուսիոյ կառավարութիւնը վերջին քաղաքական և այլ ծանրակշիռ դէպքերն պատրուակ բռնելով, ցարդ ոևէ պատասխան մը չէ ուզած տալ վեհ․ Հայրապետին սոյն խնդրագրոյն․

Տեղւոյս Հայերն, որք երբեմն Թուրքիոյ Հայոց նկատմամբ անտարբեր կամ Թշնամական պերք մ'ունենալ կը կարծուէին, ժամանակէ մը 'ի վեր է որ Թուրքիոյ Հայոց ամեն գործոց և ձեռնարկին ալ սկսած են համակրական և հետաքրքիր աչքով մը նայիլ, որոց ապացոյց են 2 տարիէ 'ի վեր Պօլսոյ կրթական ընկերութեանց, Ասիոյ սովելոց, Երուսաղէմայ պարտուց, վերջապէս Պօլսէն նախաձեռնարկութիւն ստացող բոլոր հանգանակութեանց 'ի նպաստ այս տեղէն եղած մեծագումար օգնութիւններն, երևոյթ մ'որ Թուրքիոյ և Ռուսիոյ սահմանակից և համարիւն այս ժողովրդեան մէջ ազգային աւելի ևս սերտ միութեան և ձեռնտուութեան պրայմդրութեան այժմէն ապահով և յուսատու բարի կանխանշան մը կը համարուի․

Ըստ այսմ Ռուսիոյ Հայերն մեծ համակրանաց և փայլուն ակնկալութեանց հաւատքներ կը սնուցանեն Թուրքիոյ Հայոց ձեռնարկած ամեն ազգային գործոց յաջողութեանը վրայ, ուստի և իբաւամբ կը տխրին և կը լքանին երբ իրենց այդ յոյսը խզել կամ 'ի դերև հանել սպառնացող իրողութիւններ կը պատահին, որպիսի է վերջերս Ներսէս Պատրիարքին դէմ Ազգ․ Երեսփ․ Ժողովոյ մէջ յարուցեալ Թշնամական ընթացքն ու դժուարութիւնքը, որք անհատական... արգելք մը կը լինին ազգային բարեջման գործոյն շարունակութեանը, որոյ մասին այս կողմի ժողովրդեան մէջ սա՛ հաւատքը գոյացած է թէ՝ ազգային դատին ուշ կամ կանուխ յաջող ելիցը հետ անբաժան կապակցութիւն մ'ունի Ներսէս Վարժապետեանի անձը, և թէ ի զուր են զնա Պատրիարքութենէ տապալելու նկրտող ամեն փորձերն, զի Ներսէս Արքեպիսկոպոս Պատրիարքական գահուն վրայ միայ թէ ոչ՝ Թուրքիոյ եկեղեցականաց մէջ չկայ մէկը որնորա չափ զօրաւոր ազդեցութիւն և հեղինակութիւն ունենայ Հայոց ազգային գործոց և հասարակաց կարծեաց վրայ․ մինչև իսկ այստեղի ժողովրդեան մէջ սա՛ ընդհանուր կարծիքը կայ որ՝ եթէ Ներսէս Սրբազան իրօք Պատրիարքութենէ հրաժարի, իւր յաջորդը առանց ամեն բանի մէջ Ներսէսի կարծիքն ու խորհուրդըն առնելու, առանց Ներսէսի գանէ բարոյական աջակցութիւնը ընդ իւր ունենալու, և առանց Ներսէսի գծած շաւղին հետևելու, չէ և չպիտի լինի կարող Պատրիարքական պաշտօնն ընդ երկար շարունակել, այնպէս որ Ներսէս Արքեպիսկոպոս իւր այժմու գահուն վրայ միա՛յ ալ Պատրիարք է, չմիայ ալ․ ուստի և զինքը Պատրիարքական Աթոռէն տապալելու փորձերն թէ՛ ապարդիւն և առանց որոշ հետևանքի են, և թէ՛ ազգային գործոց ընթացքին ալ վնասակար և աղետաբեր․

Այս կողմի հասարակաց կարծիքը այն հաւատ ունի թէ՝ Ներսէս Պատրիարքէն Հայոց խնդրոյն վրայօք համարատուութեան պահանջումներն սոսկ պատրուակ մը լինելով, դաղտ ուրիշ Ներքին օտարոտի դիտմանց արդիւնք են և ո՛չ թէ Հայոց խնդրոյն յաջողութեանը նախանձախնդրութիւնը ունին իրենց շարժառիթ, մանաւանդ երբ կը տեսնեն թէ այժմու այդ հակառակութիւններն յորուցանողներն և Պատրիարքէն համար պահանջողք այն տեսակ անձինք են, որք երբեմն նոյն իսկ Պատրիարքին գործակիցներն ըլլալու պատիւը վայելած ժամանակնին, այն ատեն երբ պատրիարքին արարմանցը դէմ կասկածանքներ կը յառնէին՝ իրենք էին որ հասարակաց բեմերուն վրայէն Պատրիարքին արարքներն մինչև յերկինս բարձրացնելով, ժողովներէն և ժողովրդէն լիակատար և անսահման վստահութիւն կը պահանջէին Պատրիարքին համար, և այժմ երբ Պատրիարքի գործակցութեան շնորհէն զրկուած են, այն ատենի ամենավստահելի Պատրիարքը՝ հի՞մայ անվստահութեան արժանի մարդ մ'եղած է․ Ահա այս տեսակ մտածումներով Պօլսոյ մեր ազգային գործոց այժմու շփոթ և մաքառողական վիճակը տեղւոյս ժողովրդեան վերջին աստիճանի զզուանք և լքում մը պատճառելէն զատ՝ կասկածելի է Ռուսիոյ և Թուրքիոյ Հայոց մէջ նորոգ սկսեալ միաբանակցութեան և համակրանաց դեռ փափուկ և անսոր կապերը թուլացնելով վերստին բաժանման և ցրտութեան չ'առաջնորդեն, զի հայկական խնդիր ըսուած բանը եթէ մինչև ցարդ որոշ և իրական արդիւնք մ'ունեցաւ, այն ալ Ռուսիոյ և Թուրքիոյ կարծեօք, գաղափարներով, սկզբամբ, ընթացիւք և նպատակաւ բաժանեալ և տարակայ երկու Հայ ժողովուրդներն միմեանց մօտեցնելն եղած է, անգնահատելի օգուտմը՝ որ եթէ կարող և ձեռնհաս ձեռքերու միջոցաւ մշակել գիտցուի, մեր մինչև ցարդ նկրտած ազգային շահերուն ամենէն մեծն և ըղձալին ձեռք բերուած կը համարուի․

16/28 Նոյեմ 1881

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Թէհէրանըն ֆրանսա սէֆիրի՝ չարշէնպիհ կիւնիւ Մաքրիկատան Սթամպօլա մուվասէլէթ իտէրէք, իրթէսի կիւն տախի Թըրապիզօն Թարիգիլէ մահալը մէմուրիյէթինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր․

—

Տէրսաատէթտէ նէշր օլունան Էլ Ճէվ... Նամ Արապ կազէթասընըն պէեանընա կէօրէ, Թունուզ Պէյի ախիրէն զապիլէ ըէֆիւլերիյէ չէյլէրէ Թահրիրաթ իրսալ իտէրէք, ֆրանսըզ աղքէրինէ իթաաթ իթմէլէրինի նասիհաթ իթմիշ իսէ տէ, ասի աէրէրտէլէրի՝ պու նասիհաթա Թէվֆիգը հարէքէթ իթմէք չէօյլէ տուրսուն, վէրտիքլէրի ճէվապլարընտա, Թունուզ Պէյինի պիլէ Թէգէիֆ իթմիշ, վէ Թունուզուն անվալը հազըրէսինէ միւշարիլէյհի սէպէպ Թութմուշլար տըր․

—

զէրինտէ պազը ըէֆիգլէրէ րասթ կէլիրիմ քի, մէյխանէտէ Թահամմիւլլէրինտէն զիյատէ իչէրէք քէօր սէրհօշ, պու տուվար պէնիմ պու տուվար սէնին, եուվարլանա եուվարլանա կիտէրլէր․ տիմէմ քի պէն պունլարըն իւզէրինէ հայրան օլուրըմ․ լաքին Թէքսիրտէ տէ պուլունմամ, պիհուտէ նասիհաթլար տա վէրմէմ․ պըրագըրըմ քի կէչինիլէր ․․․ էհէր անլէրին էերինտէ պէն օլսա խոտիմ, պէյլքի եօլլէ եարաճագտըմ․․․ պէն բէրհիզքեարըմ տէյի եօլիւնմէմ․․․ պէն տէ չարապը սէվտիմ․․․ պէյլքի տէ քիմսէ պէնիմ դատար չարապ իչմէմիշ տիր․․․ Պիր կիւն պազտըմ քի պանա ֆէնալըգ վէրիյօր, քէստիմ, պիր տահա իչմէտիմ․․․ իչթէ հիքեայէ պունտան իպարէթ տիր․․․ Արթըգ պունա էհէմմիյէթ վէրիպ տէ ուզուն ուզատըյէ մէրագ վէրմէնիզ լազըմ տէյիլ տիր, զանն իտէրիմ․․․ էհէր իսթէրսէնիզ պաշգա պիր չէյ իւզէրինէ լագըրտը աչալըմ․ լաքին էվվէլա չու սույը Մ․ Ռէյմօնըն, վէ պիլճիւմլէ սիզ տօսթլարըմըն աչզընա իչէրիմ․․․

Տիւրկէր պուռնու տէերէք սու պիլլօրունու պօշալթտը․

Բիեր Լանտրինին չու նութգը մանթըգա բէք մուվաֆըգ օլտուղունտան, խոթիհգածըլարըն աղզընը գափատը․

Պու նութգը պէլիզին իւզէրինէ պիլճիւմլէ տիւրկէրլէր «եաչասըն սու իչէն Բիեր Լանտրի» պաղըրտըլար․

Արթըգ պունտան սօնրա պիր էյամ տիւրկէրլէր քէմալը մուհապպէթլէ Թաամ իթտիլէր․ էյլէնտիլէր, չագ ու խէնտան օլտուլար, Բիեր Լանտրի պիլէ մալիւմ օլան վէ օլմաեան տիւչիւնճէլէրինի միւմքին մերթէպէ պէրթարաֆ իտէրէք օլտուգճա չէն կէօրինտիւ․․․

Լաքին նէ չարէ քի մէմուլէն զայրը պիր վագատ՝ չէնլիքյէ պայյանըլմըշ օլան չու զիյաֆէթին սօնունը հարամ իթտի․

Դ․

ԽԷՄԷԹ ԲԱՐԱՍԸՆԸ ՎԷՐՄԷՅԷՆ ՊԻՐ ՄԻՒՇԹԷՐԻ

Լօգանթանըն քիւչիւք սալօնլարընա վէ օտալարընա կիրմէք իչիւն տիւրկէրլէրին Թաամ իթտիքլէրի պէօյիւք օտատան կէչմէք լազըմ կէլտիյինի պունտան էվվէլքի ֆասլըտա պէեան իթմիշ իտիք․

Վազըթ վազըթ կարսօնուն պիրի՝ բիյաթալար վէ չիչէլէր էլինտէ վէ եավաշ եավաշ օրայա եագըն պիր օտայա կիտիպ կէլմէքտէ իտի․ կէօրիւնիւչտէ օրատա տէհչէթլի սուրէթտէ եէմէք եէնիպ չարապ իչիլմէքտէ իտի․

Պունունլա պէրապէր մէզքիւր օտատա հիչ պիր կիւրիւլթիւ բաթըրտը վուգու պուլմայըլ, անճագ պազէն գարալը գարուլարըն արասընտան զահ զահ կիւլիւչլէր, գարը սէսլէրի վէ իչկի իւզէրինէ Թիւրքիւլէր իչիտիլմէքտէ իտի․ լաքին պու կիւրիւլթիւլէր խէւքսէք պիր չէյ օլմայըլ, պէօյիւք սալօնտա քիմսէ օրախա տիգգաթ իթմէմէքտէ իտի․

Պիր տէ պիրտէն պիրէ կիւրիւլ կէլմէլէր սըգլաշտը, իւչ տէօրթ կարսօն պիրտէն մէզքիւր օտայա տօղրու կիթտիլէր․ չէտիտ պիր միւնազաալէ բաթըրտըսը գօբտու վէ լօգանթանըն սահիպի տախի պիր ազ սօնրա կարսօնլարըն արգասընտան գօչտու․

Մ․ Րէյմօնտ՝ լօգանթա սահիպինի օրատան կէչէր իքէն եագալատը․

—Նէ՛ վար՝ նէ վար—տէյու սիւալ իթտի, —զանն իտէրսին իչէրտէ Ֆէվգէլատէ պիր չէյ օլույօր․․․

—Խա՛յր, էֆէնտիմ, Ֆէվգէլատէ պիր չէյ եօգ, ճէվապ վէրտի լօգանԹաճը—միւնասէպէթսիզ պիր կիւրիւլթիւտէն իպարէթ պիր չէյ տիր քի էգսէրիա վուգու պուլուր․․․ խուսիւ պազը Թէմիզ բաք վէ ըրզ ու վագարը ենրինտէ կէօրիւնէն պիր ատամ Թաամ իթմէք իւզրէ իչի գըր իլէ պէրապէր պուրայա կէլտի․․․ Թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր քի, կէլէն ատէմլէր եէմէք վէրմէզտէն էվվէլ «Լէօ Բէէէ ...» տէնէմէզ․․․ պէօյլէ եարաղ կէչինիճի միւչթէրիլէրի տարըլթըրըզ վէ տիւքքեանը գաբարըզ, զիրա էն ալա միւշթէրիլէր օնլար տըր․․․ Ուզաթմայալըմ, պու ատամ պիր չօգ մասրաֆ իթտի, ավ էթի եէտի, էյի չարապ իչտի․․․ հեսապը էյի ֆրանգա չըգտըղը վէ չիմտի բուսուլասը քէնտիսինէ կէօթիւրիւլտիւքտէ, մէրգումտ՝ քէսէմի զայպ իթմիշիմ տէյէրէք պօրճունու վէրմէք իսթէմէտի․․․ Թարիֆէ հաճէթ տէյիլ քի, պու պիր օյուն իտի վէ պէն պէօյլէ օյունա կէլմէմ․․․ պուրատան չըգտըղըտան սօնրա պիր տահա կէլի՞ր մի․․․ Ագչէյի ալմագ իչիւն կարսօնըն պիրինի պէրապէր կէօնտէրիլիմ տէնիլտի․․․ գապուլ իթմէյօր․․․ պունտան էհէմիւլէրտէ պուլունուլյօր․․․ Իչի գըզլար օլտուլար․ պէօյլէ պիր միւթէէյէր լօգանթասա պուղունճագըղըլըր Թիշքինէճէք պիր չէյ տէյի՞լ մի տիր․․․

—Շիմտի նէ՞ եապաճագսըըզ․․․—սիւալ իթտի Մ․ Րէյմօն․

—Պէն սօն եապաճաղըմը եապաճաղըմ, պու Թէբթիպ էտէբսիզ պաշա չըգար—հէմ վաբը վէրտի լօգանթաճը—պու սէրսէրիյէ մահ պիր Թէպլիֆտէ պուլունտուղտան սօնրա, գավէթիյէ վէրէճէյիմ․․․

—Բէք ալա—տէտի Մ․ Րէյմօն,—լաքին պու ատամըն բարասը եօգ իսէ, գավէթիյէյէ վէրմէքլէ նէ՞ չըգար․․․

—Շու չըգար քի, էվվէլա մէսէլա պիրի՝ պէօյլէ պիր օյուն էթմէք սէվտասընտա պուլունուր իսէ միւճազաթընը պուլուր․․․ սանիյէն պու կիպի ատէմլէր սաալըգտը ահալըընտան օլմաղլա, գավէթիյէ անլէրէ էյի տիր․․․ գօրգարլար․․․ էյի պիլիրլէր քի պիր քէրրէ բօլիսին ըէնչէսինէ կէչէրլէր իսէ, արթըգ անտէն գուրթուլուչ եօգ տըր․․․ Թէվգիֆ օլունաճագլարը սըրատա ճաճտ խուսուլ չարէ պուլուրլար․․․ էյմաս, միւճէվվէհէր կիպի պիր չէյ ըէհին պրագըրլար, խալսօ տօսթլարընտան պիրինէ, աթիգ պիր արգատաչա կէօնտէրիրլէր, վէ նէ եարար եարմազլար անտէն բարա գօբարըրլար․․․

—Զանն իտէրսէմ —մըըըլտանտը իչ պաչը զօրաքի պիր կիւլիւմսէյիչէ— պու բարա հէլալ պիր բարա օլմամալը տըր․․․

—Պէլքի տէ եօլլէ տիր, լաքին նէմէ լազըմ․․․ պէն բարայը ալտըգտան սօնրա վէպալը պօյնունըզտա օլուն պիլէ տիմէմ․․․ պիրինին պանա պօրճու վա՞ր մը, եօտէմէլի․․․ պաշգա չէյ Թանըրըմ․․․

—Տօղրու տըր, սիզին քէնտի բալընըզա հազգընըզ վար․․․ Լաքին պէն սիզին եէրինիզտէ օլսա իտիմ, պու գատար բաթըրտըյը տինյէմէքտէն իսէ, էյի ֆրանգտան վազ կէչէր իտիմ․․․

—Այ էֆէնտիմ, միւմքին մի տիր—պաղըրտը լօգանթաճը․

—Պուրանըն սահիպի եալընըզ սէն տէյի՞լմիսին․․․

—Էվվէթ, սահիպի պէնիմ, վէ պիլտէճաղ բարա տա եէւզի պիր չէյ տիր․․․

—Է՛, եօլլէ իսէ․․․

—Լաքին էհէր տույուլսա քի պէն միւքէմմէլ եէմէք վէրիյօրըմ վէ պիր բարա ալմազըըըն միւշթէրիլէրին եագասընը պրագըյօրըմ, պունուն կիպի սէրսէրիլէր, Բարիզին վէ հէվալիսինին պիթիւն աճ կէօզլիւլէրի վէ պօղազավէրլէրի (Այլահ տա պիլիր քի գըթլըգը եօգ տըր․․․) կէլիպ էն ալա եէմէքլէրիմի եէրլէր վէ չարապ մախզէնլէրիմի պօչալթըրլար․․․ Հալտէ էրթէսի կիւնիւ Թօբ աթմագտան պաչգա պիր չարէմ գալմազ․․․ պու օլաճագ չէյ տէյիլ տիր․․․ կիտէյիմ իչիւնճիւ վէ սօն տէֆա օլարագ պիր քէրրէ տահա Թէքլիֆ իտէյիմ․․․ պատէհու մէրքէզէ խապէր վէրէյիմ․․․

(Տէվ․)

ԻԼԱՆԱԹ

ԷՎԳԱՖ

Էվգաֆը Հիւմայուն Մահլիւլաթ տաիրէսինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթիք իւզ գիքը մահլիւլաթըն միւայեէն օլան տէօրթ հաֆթա միւտտէթը իլանընտան իքինճի իլան միւտտէթի օլան իշպու 1297 սէնէսի չէհրը քեանունը էվվէլին 7ինճի բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր հաֆթա միւտտէթ զարֆընտա միւզայէտէլէրի իճրա գըլընաճագընտան, զամմըլա թալիպ օլանլարըն էյամը մէզքիւրէտէ Մահլիւլաթ տաիրէսինէ կէլիպ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինին էօշրիւնէ միւսավի թէէմին ագչէսինի թեսլիմը խազինէ իտուպ մէզատընտա պուլունմալարը, վէ մուաճճէլէյէ մահսուպէն սէրկի վէ սուրէթ վէ հէվալէնամէ գապուլ օլունմայաճաղը իքինճի տէֆա օլարագ իլան օլունուր.

.. 70 .. 40000, (1) Բումէյի գավաղընտա Գավագ ճատտէսինտէ թէրպիէն 10,500 զըրա արսատա մէպնի 1 օտա վէ 1 գույու վէ 1 հավուզու միւշթէմիլ պիր գըթա պօսթան մահալլինին պիւթիւնիւ.

.. 18 .. 2000, Էյիւպ — Գարու խարիճինտէ Ֆէթհի չէլէպի մահալլէսինտէ Գըըըմի—Զէյմէսի սօգագընտա թէրպիէն 500 զըրա պիր գըթա մէնզիլ արսասընըն 5 հիսսէտէն 2 հիսսէսի.

.. 7 .. 10000, Ֆօճա Մուսթաֆա բօշա գուրպինտէ Սէյտ էօմէր մահալլէսինտէ Սէյտ էօմէր Օտալարը սօգագընտա թէրպիէն 120 զըրա արսատա մէպնի 4 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր գույու վէ 750 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ չէհրի 120 ղըշ. քիրալը պիր պապ ախշապ մէնզիլ.

.. 4 .. 1500, Թօփխանէտէ Ֆիրուզ աղա մահալլէսինտէ Չըգմազ Պաղչէ սօգագընտա թէրպիէն 60 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 15 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ ախշապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի.

.. 5 .. 4000, Էյուպ Էնսարիտէ Ցէօքմէճիլէր մահալլէսինտէ Չըգմազ—Բիթմապճը սօգագընտա թէրպիէն 90 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 40 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ ախշապ մէնզիլ.

.. 10..2334, Ցրօխման գուրպինտէ Թէրճէման Եօնուս մահալլէսինտէ թէրպիէն 180 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 գույու վէ 300 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ ախշապ մէնզիլին սիւլսան հիսսէսի.

.. 67 վէ 69 .. 4000, Ֆընտըգլը գուրպինտէ Բիւրթէլաչ Հասան էֆ. մահալլէսինտէ Ցէրէ իչի ճատտէսինտէ թէրպիէն 70 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 20 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ վէ Թահթընտա մէստուտ ախշապ պիր պապ տիւքքեանըն պիւթիւնիւ.

.. 4 .. 3000, Խուսկիւտարտա Սօլագ Սինան մահալլէսինտէ Չըգմազ Եէնի Օտա սօգագընտա թէրպիէն 60 զըրա արսատա մէպնի 1 օտա վէ 1 միւշթէրէք գույու վէ 60 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ ախշապ մէնզիլին պիւթիւնիւ.

.. 8 .. 10.000, Չարշէնպիհ բազարը գուրպինտէ Պէյճիյէզ մահալլէսինտէ Օրթա սօգագտա թէրպիէն 120 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 30 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ ախշապ մէնզիլ.

.. 7 .. 2000, Շէհր էմինի գուրպինտէ Ցէնիզ Ապտալ մահալլէսինտէ Պէօրէքճի սօգագընտա թէրպիէն 60 զըրա արսատա մէպնի 1 օտա վէ 1 գույու վէ 20 զըրա աչըգլըգը միւշթէմիլ պիր պապ ախշապ մէնզիլ.

.. 7 .. 5000, Եէնի Պաղչէ գուրպինտէ Քէչէճի Բիրի մահալլէսինտէ Քէչէճիլէր սօգագընտա թէրպիէն 120 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 գույու վէ 160 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ.

.. 6 .. 1750, Չարշէնպիհ բազարը գուրպինտէ Պէյճիյէզ մահալլէսինտէ Օրթա սօգագտա թէրպիէն 50 զըրա արսատա մէպնի 1 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 50 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ 1 պապ ախշապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի.

.. 46 .. 12,500, Հասըրճըլարտա Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Հասըրճըլար ճատտէսինտէ թէրպիէն 250 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 800 ղըշ. քիրալը միւլք տիւքեանը պիր պապ պապագալ տիւքքեանը իլէ մահզէնին 8 հիսսէտէն 1 հիսսէսի.

.. 4 վէ 6 .. 12.666, Թօփխանէտէ Թօմթօմ մահալլէսինտէ Ձէզահիր-Չըգմազ սօգագընտա թէրպիէն 200 զըրա արսատա մէպնի 8 օտա վէ 3 սուֆա վէ 2 գույու վէ 350 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ ախշապ մէնզիլին սիւլիւս հիսսէսի.

.. 12 .. 3750, Մըսըր չարշըսընտա Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Մըսըր Չարշըսը տէրունինտէ չէհրի 100 ղըշ. քիրալը միւլք տիւքեանը պիր պապ քիրիշաճը մաղազասընըն սէմէն հիսսէսի.

.. 30 .. 18,750, Շէհզատէ պազը գուրպինտէ Էմին Նուրէտտին մահալլէսինտէ Պուրմալը-Մէսճիտ սօգագընտա թէրպիէն 450 զըրա արսատա մէպնի 8 օտա վէ 4 սուֆա վէ 1 գույու վէ 250 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ ախշապ մէնզիլին 3 րուպ հիսսէսի.

.. 13 .. 50,000, Ֆընտըգլըտա Մօլլա-Չէլէպի մահալլէսինտէ Մօլլա—Պայըրը սօգագընտա թէրպիէն 3600 զըրա 1 գույու վէ 1 սարնըճ վէ 1 մասուրա մախլէզիգի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ արսասը.

..,2000, Այվանսէրայ գաբուսը խարիճինտէ Գօրուճու Մէհէմմէտ Չէլէպի մահալլէսինտէ պէրմուճիպը խարիթա 132 1/2 զըրա պիր գըթա մէնզիլ արսասը.

.. 14 .. 3,750, Քէթէնճիլէր պաչընտա Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Մըսըր չարշըսը տէրունինտէ թէրպիէն 40 զըրա արսատա մէպնի պիր պապ քէթէնճի մաղազասը վէ միւլք կէտիյինին 8 հիսսէտէն 1 հիսսէսի.

.. 7 .. 2000, Ֆօճա Մուսթաֆա բաշատա Հաճի Համզա մահալլէսինտէ Թունճ Ցիպէք սօգագընտա թէրպիէն 50 զըրա արսատա մէպնի 1 օտա վէ 1 գուեու վէ 60 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ 1 պապ ախշապ մէնզիլ.

.. 33 .. 5000, Լէպպաչ Ճաֆէրի գուրպինտէ Բիւսթէմ բաշա մահալլէսինտէ Գապը խանը սօգագընտա թէրպիէն 50 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 80 ղըշ. քիրալը ֆէվգինտէ 1 օտայը միւշթէմիլ քեարկիր 1 պապ սապունճը տիւքքեանընըն նըսֆ հիսսէսի.

.. 18 .. 10,000, Գալաթատա Էմէքեմէզ մահալլէսինտէ Պանգ գաբուսու ճատտէսինտէ թէրպիէն 80 զըրա արսատա մէպնի 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գուեու վէ 50 զըրա պաղչէյի վէ միւշթէրէք սարնըճի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի.

.. 11 .. 40,666, Ալայ չէշմէտէ Ասմալը Մէսճիտ մահալլէսինտէ Թէքէ պաչը սօգագընտա թէրպիէն 122 զըրա 18 բարմագ արսատա 1 գուեու վէ 1 սարնըճ վէ չէհրի 250 ղըշ. քիրալը գուշճու վէ ճամճը տիւքքեանլարընըն վէ պարագանըն 3 հիսսէտէն 2 հիսսէսի.

.. 20 .. 1666, Լալէլիտէ Գըզըլ Թաշ մահալլէսինտէ Չուգուր չէշմէ սօգագընտա թէրպիէն 60 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 80 ղըշ. քիրալը 1 պապ քեարկիր թէնէքէճի տիւքքեանընըն 6 հիսսէտէն 1 հիսսէսի.

.. 15 .. 40,000, Սիւլէյմանիյէ մահալլէսինտէ Սիւլէյմանիյէ ճատտէսինտէ թէրպիէն 200 զըրա արսատա մէպնի 12 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր գույու վէ 120 զըրա պաղչէ վէ պիր սարնըճ վէ 70 զըրա արսատա մէպնի մաթպախ միւշթէմիլ պիր պապ գօնագըն 4 հիսսէ իթիպարըյլա 3 հիսսէսի.

.. 22 . 24 .. 2,000, Խուսկիւտարտա Քէֆճէ Ցէտէ մահալլէսինտէ Գարաճա Ահմէտ ճատտէսինտէ թէրպիէն 30 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 40 ղըշ. քիրալը ախշապ պիրա հանէ իքի պապ տիւքքեանըն նըսֆ հիսսէսի.

.. 12 .. 4,000, Պէյօղլունտա Շէյխիւլ հարէմ Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Շիշխանէ սօգագընտա թէրպիէն 122 զըրա վէ 1 գույուլը միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ արսասընըն պիւթիւնի.

.. 18,000, Գարաճը տագիգ գուրպինտէ խարաճճը Գարա Մէհմէտ պէյ մահալլէսինտէ Հիսար պիթը սօգագընտա չէհրի 220 ղըշ. քիրալը նիմ քեարկիր իքի պապ տիւքքեան վէ ֆէվգինտէ 4 պապ օտալարըն պիւթիւնի.

.. 305 վէ 307 .. 15,000, Գասըմ բաշատա Հաճի Ահմէտ մահալլէսինտէ Ուզուն Եօլ Ցէրէ Պօյու ճատտէսինտէ թէրպիէն 170 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 120 զըրա պաղչէ վէ թահթընտա մէստուտ տիւքքեանըն 20 սէհիմ իթիպարըյլա 4 պուչուգ սէհիմի մահլիւլտէն վէ գուսուրունուն հիսսէտարը թարաֆընտան պիրլիքտէ օլարագ մէնզիլ վէ տիւքքեանըն պիւթիւնի.

(1) Ճիմիլէլէրին պաշլարընտա իլէ հիզատա պուլունան բագգամլար մահլիւլաթըն նումէրօլարընը, իքինճի հիզասընտաքիլէր լիրայի Օսմանի 100 ղուրուշտան օլարագ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր.

ԻԳՊԱԼ
ՑՈՒԽԱՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

Մէմալիքը Մահրուսէ տուխանլարընը լիէճլիւլիմալ Գալաթատա Քիւրէքճիլէր ճատտէսինտէ 1—39 նումէրօ իլէ մուրագգամ Իգպալ խամյէէ պիր պապ տուխան ֆապրիգասը քիւշատ իլէտիկիմիզի մաէլիֆթիխար իլան իլէ պէրապէր, սարֆ ու խոթինքաքը ումումիյէ չըգարըլաճագ տուխանըն ուսուլը ճէտիտ իւզրէ եաբըլմալըգ, անճագ ինհիսարըն թէչէքքիւլինտէն ազաէմ ճարի օլան ուսուլ իւզրէ իմալ օլունաճաղընը, վէ պու մագսէտըն իսթիհսալի իչիւն տուխան մէգատիրը լազըմէսինին տօղրուտան տօղրուեա մախրէճինտէն ալըթմէտարի պու Թարաֆա ճէլպինէ խայլի Պէմանտէն պէրու սայ ու իգտամ օլունտըղընը, վէ պու անտէ մազագալարըմըզտա մէվճուտ պուլունան մալիմիզ մէյլէքը միւթթախէգըմիզըն մէվգիի իճրայէ վազընա վէ խօչնուտիի ամմէնին իւսալընա քեաֆի օլտուղու կիպի, թէրթիպ ու թէրպիէսի վէ տէրէճաթը միւխթէլիֆէսինին թէֆրիգ ու թէհիէսի պու խուսուստա մալիւմաթը մախսուսէսիյէ քեսպը չէօհրէթ իտուպ, ճիւմլէնին մարուֆը օլան չիւրէքեամըզտան վէ էրպապը սէնաաթտան սայըլըգ Գայբագճըլար պաշընտա տուխանը Եօրկաքի իւնվանըյլա Եօրկաքի Եուվանիտիս հէվալէ օլունտըղը ճիհէթլէ, մամուլաթըմըզըն մագպուլըյէթ Թագտիր վէ թաճսին օլունաճաղընտա չիւպհէմիզ օլմատըղընը արզ ու պէյան էյլէրիզ։

Ն. Նուրեանեան, Ֆ. Սրբէեանի

8—3

ՊՈՒ ՄԷՄԼԷՔԷԹՏԷ ԱՃԱՅԻՊ
ՎԷ
ՈՒՄՈՒՄԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳ

Նասըլ քի պիր խըրսըզ պիգիկէճ սօյար, էօյլէ տէ պու խասթալըգ կիզլի սուրէթտէ իւսթիւմիւզէ հիւճում իտէր : Պու խասթալըղա միւպթէլա օլանլար կէօզիւստէ վէ գապուրկալարտա վէ պազէն սըրթտա պիլէ աղըը տույարլար : Իսթէհասընէ օսանճ կէլիր վէ ույումագ խաթըրլըր. աղըզ խուսուսի իլէ սապահլարը ֆէնա տըր, Տիշլէր խարըշկան պիր մատտէ իլէ քիրլէնիր : Իշթահ գաչանըր : Խասթա միտէսինտէ պէօյլէ պիր աղըրլըգ վէ պազէն պիր գազգա վէ տօյմազ պիր աճըըգ տույար : Կէօզլէր սօլար, բարմագլարըն ուճլարը սօուր վէ նէմլէնիր: Պիր աղ վագթ սօնըրա պիր էօքսիւրիւք պաշլար. պու էօքսիւրիւք էվվէլա գուրու օլուր, վէ պիր գաչ այ եարըմ էէնդիճէ պիր պալղամլա կէլիր: Խասթա տայմա պիր եօրկունլուգ տույուր, վէ պէյհուտէ ույումագ իսթէր, պու ույգու քէնտիսինէ հիչ պիր գուվվէթ վէրմէզ : Պատէհու իւսթիւնէ պիր թէնիզլիք կէլիր վէ հէր չէյի ֆէնա կէօրիւր : Պիրտէն պիրէ սըրտա գալգտըըընտա, պաշը տէօնէր : Ինգըպազը օլուր. տէրիսի կեահ գուրու վէ կեահ սըճագ տըր. գանը գաթըլաշըր ճէվէլանը ազալըր. կէօզլէրինին ագլարը պիր բէնկ ալըր, խորարը աղ տըր վէ զօր օլուր. պունտան մաատա Թօրթուլու տըր: Խասթա՝ նէֆէսէ նէֆէս իքէքէրլիյա տուշարը վէրմէյն մէճպուր տըր. պու իսթիֆրաղարտա տօլայը աղըզտա պաղէն աճը վէ պազէն թաթլը ճա պիր տատ գալըր, վէ գուսուուգտան սօնրա էքսէրիյա էրըրէք չարըընթըըը կէլիր. խասթալըն կէօզլէրի գայըըլանըր, վէ կէօզլէնէնին էօնիւնտէ տայմա լէքէ պուլէր նուր. պէօյլէ պիր եօրկունլուգ վէ գայգըլըգ տույար: Պիւթիւն պու ալամէթէր սըրա իլէ մէյտանա չըգար: Տէրլէր քի, էհալինին իւչ բայըն պիր բայը չու եա պու Թարզլա մէզքիւր խասթալըղա միւպթէլա տըր: Պազը հէքիմլէր պու խասթալըղըն Թապիաթը իւզէրինէ էքսէրիա եանըլըմըշլար տըր: Պազըլարը պիր ճիւէր խասթալըղը, պազըլարը հազմըսըզլըգ, վէ նիհայէթ քիմի տէ տալագ խասթալըղը մագամընտա Թէտավի իթմիշլէր տիր, լաքին պունլարըն միւխթէլիֆ թէտավիլէրինտէն հիչ պիրի մուվաֆֆագըյէթէ նայըլ օլմամըշ տըր : Մամաֆիհ «Մատամ Սէյկէլին չիֆաքեար Շուրուպը» հէր խուսուստա թէմամէյլա խասթալըղը էյի իտէր :

Համմըըըըըըըը բէք վախիմ պիր խասթալըգ օլուպ, բէք չօգ ինսանլարտա վար տըր, վէ էկէր սէրիան պագըլըպ թէտավի օլունմազ իսէ, նէթիճէսի չօգ ֆէնա օլուր : Սէյկէլին չուրուպը էն միւշքիլ աճվալտէ մուէսսիր պիր մուալիճէ տիր :

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ

2 Ֆարթինկթըն Րօատ Լօնտրա Է. Գ Սթամպօլտա Եէնի Ճամի սօգաղընտա Մ. Տէլլա Սուսանըն էճզախանէսինտէ վէ Պէյօղլունուն Տօզրու եօլունտա Մ. Գանցիւք պիրատէրլէրինին Ինկլիզ էճզախանէսինտէ վէ Գալաթանտա Եիւքսէք գալըրըմտա Մ. Վէլիցի էճզախանէսինտէ վէ պիւեիւքլէր սաէհար տիւքքեանլարընտա պուլունուր :

Թօրտան վէ բէրագէնտէ միւպայէաթ իչիւն Գալաթատա զապլըթա մէրքէզի գուրպինտէ Եիւքսէք—Գալտըըըմտա Ն. 95/7 տէ Ուսմուսի Ինկլիս մաղազասընտա մէմուրը մախսուսը Էսմօնտ Գարուանյա միւրաճաաթ իթմէլի տիր :

ՊԷՕՅԻՒԳ ԷՃԶԱԽԱՆԷ
Օ. ՍՕԼԷՅԼ
ՎԼ. ՖԱՆՆԻ
Ն° 1–2 ՔԷՕՓՐԻԻ ՊԱՇԸՆՏԱ ՍԹԱՄՊՕԼՏԱ

Մ. Վ. Ֆաննի՝ 1852ոէ Պէյօղլունտա քիւշատ էյլէտիյի 77 նումէրօլու էճզախանէսինի, պու քէրրէ Պէյօղլունտա Տօզրու եօլտա Միւք սօգագը քէօշէ պաշընտա 84 նումէրօլու մաղազայա նագլ իթտիկինի րաղպէթլու միւշթէրիլէրինէ խապէր վէրմէքլէ միւֆթէխիր տիր :

Բայիթախթըմըզըն էն աթիգ վէ էն մէշհուրլարընտան պուլունան պու էճզախանէ՝ կէրէք միւշթէրիլէրին վէ կէրէք հէքիմլէրին իհթիյաճաթընը թէմամըյլա թէսվիյէ իտէճէք տիր :

Մէզքիւր էճզախանէյի Վ. Ֆաննինին մախտումու մէշհուր քիմեակէր Մ. Ժօզէֆ Ֆաննի իտարէ իտէճէք տիր :

Մէզպուր էճզախանէտէ էն ալա էճզալար պուլունուպ, պու տիւքքեան՝ սէֆարէթլէր, մէքթէպլէր վէ ումումի խասթախանէլէր Թարաֆընտան վագը օլան հէր նէվի սըբարըշլարը գապուլ վէ վագթինտէ իճրա իտէր :

Էճզախանէի մէզքիւրտէ Նօրվէճիանըն խալիս Մօրինա պալըղը եաղը կէրինին եաղը պուլունտուղու կիպի, Եվրօպատան կէլմէ Թազէ վէ սաֆ պուլունտուղու մագտա տըր : Պու էճզախանէտէ Թահլիլաթը (անալիզ) քիմեէվիյէ սաֆի իճրա օլունուր :

Ինկլիզ էճզախանէ՝ հէմ մալ կէթիրիր, վէ հէմ տէ մալ կէօնտէրիր, վէ պունտան մաատա գօմիսիօնճըլըգ սափի իճրա իտէր :

Րուսճուգտա չիւպէսի վար տըր :

Ֆապրիգասը Պէյօղլունտա տըր :

Ֆիաթ պաղէթ էհվէն տիր .

HUILE DE FOIE DE MORUE
BRUNE-CLAIRE
DU Dr DE JONGH

CHEVALIER DE L'ORDRE DE LÉOPOLD DE BELGIQUE,
CHEVALIER DE LA LÉGION D'HONNEUR,
OFFICIER DE L'ORDRE DE ST. MAURICE ET ST. LAZARE D'ITALIE.

Recommandée par les célébrités médicales comme étant incontestablement la plus pure, la plus agréable au gout, et la plus efficace de toutes les huiles de foi de morue
Contre la PHTHISIE et les MALADIES de POITRINE, la DÉBILITÉ GÉNÉRALE, le DÉPÉRISSEMENT des ENFANTS, le RACHITISME et toutes les AFFECTIONS SCROFULEUSES.

Se vend SEULEMENT en flacons revetus d'une capsule portant l'estampille et la signature du Dr. DE JONGH et la signature ANSAR, HARFORD & Co.
SE DÉFIER DES CONTREFAÇONS.

Seuls Consignataires, ANSAR, HARFORD & Co., 77, Strand, Londres.
Se vend chez tous les principaux Droguistes et Pharmaciens.

Dépôt pour le gros à CONSTANTINOPLE chez M. E. MICOUD, 2, Rue de la Banque, Galata, En vente chez N. et J. CANZUCH, frères, pharmacie Britannique, Péra ; J. CZAKO (ancienne maison VELITS et Cie), Yuksek Caldirim, Galata ; M. MESIKI et Cie, Pharmacie Centrale, Rue Yéni Djami, 35, Stamboul ; ANTOINE TCHOBANOGLOU. Rue Mahmoud Pacha, 49, Stamboul ; J. ALEKIAN, enceinte de Yéni Djami, 16, Stamboul.

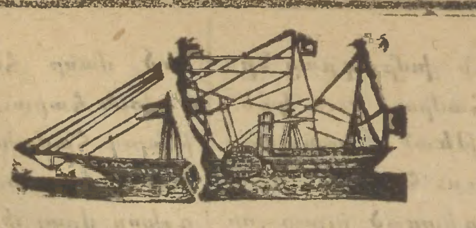

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ ՎԱՓՕՐԼԱՐԸՆԸՆ
ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹԼԷՐԻ

Իշպու 1881 սէնէսի Տէկեմպրին 11ինճի ճումա կէօնինտէն իթիպարէն.

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ
ՆԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Արատան պաշլանըր քէօփրիւյէ
Սա. Տգ.
2 45 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը :
2 45 Բէնտիրքտէն Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ. Պուրկազ, Գընալը :

Քէօփրիւտէն Ատալար ճանիպինէ
Սա. Տգ.
9 30 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք :
10 45 Գընալը, Պուր, Հէյպէլի, Պ. Ա.

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան քէօփրիւյէ
Սա. Տգ.
3 Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա, Հէյպ, Պուրկ, Գընալը .
8 15 Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ. Պուրկ, Գընալը,

Քէօփրիւտէն Ատալարա
Սա. Տգ.
4 30 Գընալը, Պուր. Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ,
9 30 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ, Բէնտիք :

ԳԱԶԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ՆԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ		ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ	
Քէօբրիւտէն	Գատըքէօյտէն	Քէօբրիւտէն	Գատըքէօյտէն
Սա. Տգ.	Սա. Տգ.	Սա. Տգ.	Սա. Տգ.
		3	3
2 45	2 45	4	4
3 30	3 30	5	5
4 15	4 15	6	6
5	5	9	9
6	6	10	10
9	9	11	11
10	10	12	11 45
10 45	10 40		
11 30	11 30		
12	11 45		

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իզմիթ սէֆէրլէրի քօրֆէզլէրտէն տէօնիւշտէ

ՆԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Հայտար բաշտան

Սա. Տգ.			Գալգար Նօ.
4 15	Գաթար իչին	(Բէնտ)	1
6 15	Գաթար իչին	(Իզմիթ)	3
8 45	Պիլա թէսատիւֆ		
11	Գաթար իչին	(Իզմիթ)	5

Քէօփրիւտէն

Սա. Տգ.			Գալգար Նօ.
3	Գաթար իչին	(Իզմիթ)	2
5 30	Պիլա թէսատիւֆ		
7 50	Գաթար իչին	»	6
10 35	»	» (Բէնտ.)	8

ՄԱԳՐԻՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ
ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻՆՏԷՆ ՄԱԱԴԱ

Մագրիքէօյտէն քէօփրիւյէ
Սա. Տգ.
3 Մագրի. Սամաթիա, Գում.

Սա. Տգ. Քէօփրիւտէն
10 45 Գում. Սամաթիա, Մագրիքէօյ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Մագրիքէօյտէն քէօփրիւյէ
Սա. Տգ.
2 45 Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու :

Քէօփրիւտէն
11 Գումգաբու. Սամաթիա, Մագրիքէօյ :

ԻԽԹԱՐԱԹ

Քէօբրիւ վէ իսկէլէ մէմուրլէրի պունէն պիլէէթ ալըպ պիլէէթ եէրինէ բարա ալըզ իսկէլէլէրի քիւշլիէն մէնմու տըր. միւթէճասըրլէրի պէր մուճիպի Թալիմաթ չէտիւտէն մէսուլ տըր. պինաէն ալէյհ վափօրա բաքիպ օլան գէվաթ քէօպրիւտէն ազիմէթլէրինտէ պիլէթլէրի իսկէլէտէն վէ հէյնը ավտէթլէրինտէ Գատը գարէյէսի իսկէլէսինտէն մաատա վափօրլար տէրունինտէ պիլէթլէրէնի ալմալարը միւսթէրճա տըր:

Ալիշամլարը քէօբրիւտէն սաաթ 10 վէ 30տա Ատալարա վէ սաաթ 11.15 վէ 12տէ Գատըքէօյինէ հարէքէթ իտէճէք օլան վափօրլարա ճիւմիւ պէօյիւք վէ եօլճուլարը իզաճ իտէր տէրէճէտէ օլան հիւք վէ էշեա գապուլ օլունմամայաճագ տըր:

Թէնպիհքետէն հարիճ օլունմագ իչիւն տիւման օլտուղը գէման հէր վափօր պուլունտուղը նօգթատէ Թէվագգուֆ իտէճէկի կիպի, պօրա վէ ֆուրթունա միւնասիպէթի իլէ պու սէֆէրլէր իճրա օլունմազ իսէ, պու պապտէ եօլճուլարըն պիր չէյ սէօյլէմէկէ հագլարը օլմայաճագ տըր:

Ա. ԳԸԼԱՄԱԹԻ
ՎԷ
ԳՈՒՄՊԱՆԻԱՍԸՆԸՆ
ՊԷՕՅԻՒԳ ՏՈՒԽԱՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ
ՀՕՆՏԷՄՊԷՐԻՆ ՅԱՆՃԻ ԿԻՒՆԻՒՆՏԷ ՊԷՕՂԼԸՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ՏԱ
461 ՆՈՒՄԷՐՕՏԱ ՔԻՒՇԱՏ ՕԼՈՒՆՏՈՒ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 23 Դէկտ.

Ինկլ. էսհամը ինկ. լիր	99 7/16
Օսմ. էսհամը աչըլըը	13-
» » գարանտը	13-
Իսթիգրազ 65	17-
» 69	15-1/8
» 71	71-
» 72	26-
» 73	14-1/8
Օսմանլը պանգասը	22-1/4
Մըսըր տուէյունու մուգ. հըսէ	70-1/8
» իմթիյազլը	91-1/8
Րուսիա իսթիգրազը	87-
Գամպիօ Բարիզ 9 այ վատէ	-

Բարիզ, 23 Դէկտ.

Ֆրանսա. էսհ. 3 % ֆր.	84-
» » 5 գոնսօլօս	114-
Օսմ էսհամը աչըլըը	13 95
» » գարանտը	13-80
Իսթիգրազ 65 ֆր	88-
» 69	70-
» 73	69-
Մըսըր ֆօնտ. մուխթա հըսէ	355 75
Գրէտի Լիօնէ	900-
Օսմանլը պանգասը	808 75
Րումէլի չըմէնտէֆէրի	61-
Իթալիա էսհամը	90 40
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25 24

Վիէննա, 23 Դէկտ.

Աէրօ ֆիօրին	-
Րումէլի չըմէնտէֆէրի	26-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Եօգմ ում. տիւն ագչ. գաբ.	14 31
Պու սապահ աչըլըը	14-31
Իսթիգ. 63 (Մուբթօն) 6 % ֆ.	91-
» 65 » 6 % ֆ.	79-
» 69 (Բինար) 6	74-
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)	26-12
» 73 6 % ֆ.	69-
Րումէլի չըմէնտէֆէր 3	60 25
Ազիէ ֆայիզի	09-
Տէբօր Դէյ.	15-
Հավալէյէի »	-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	7-14
Օսմանլը պանգասը	11-15
Սօսիէթէ ժէնէրալ	6-05
Թրամվայ	3-70

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԹԸ.

Օսմ. լիրասը 100 ղուրուշ	Ղ. Փ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	107 35
Մէթալիք »	204 20
Պէչլիք »	209-10
Ալթըլըգ »	125-10
Զաղըր »	620-
Գայմէ »	950-
Ինկլիզ լիրասը	110-17
Ֆրանսըզ ալթունու	87-35
Ֆօյ	89-35
Գրիմիգ ալթունու	51 30
Գարպօն գայմէսի	8 62

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱՅԵԱՆ